

Vestiging in beeld.
Pedagogisch werkplan
van onze vestiging
Korein TU/e voor
dagopvang en
voorschoolse educatie
(VE) 2026

Inhoud:

Vestiging in beeld

Inleiding.

- Pedagogisch Kompas in het kort
- [Voorschoolse educatie \(VE\)](#)

Nuttige informatie: van dagritme tot stamgroepen.

- Eigenheid van onze vestiging
- Onze vestiging
- Stamgroepen
- Vaste gezichten
- Beroepskrachten in opleiding, stagiairs

Opvoeden doen we samen.

Met ouders

- Kennismaken en wennen
- De mentor
- Elkaar informeren
- Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Door groepsmanagement

- Gedifferentieerd werken
- [Beredeneerd werken](#)
- Teamwerk
- Samen kinderen volgen
- Naar een volgende groep of naar de basisschool
- Signaleren van bijzonderheden
- Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen
- Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

Met andere organisaties

- Doorgaande lijn met het onderwijs
- Samenwerken met andere organisaties

In een rijke uitdagende omgeving.

- Indeling van de ruimte
- Inrichting van de hoeken en plekken
- Geordend materiaal
- Buitenruimte
- [Duidelijkheid voor ieder kind](#)

Met ruimte voor initiatief.

- Een vast maar flexibel dagritme

- Baby's en dreumesen
- Overgangen in het dagritme
- Belangrijke onderdelen in het dagritme
- [Een begrijpelijke dagindeling voor ieder kind](#)

Altijd in dialoog.

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

- Extra opvang afnemen
- Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach
- [VE-opleidingsplan en coachingsplan](#)
- [960 VE-uren verdelen in de periode van 2½ tot 4 jaar](#)
- [Ons VE-programma](#)
- Bijzonderheden van onze vestiging en gemeentelijke eisen
- [Specifieke VE-eisen in onze gemeente](#)

Bijlage 1. De ontwikkelingsgebieden op een rij

Bijlage 2. Overzicht formuleren pedagogisch werkplan

Bijlage 3. Begrippenlijst

Bijlage 4. Gebruikte literatuur

Vestiging in beeld.

Pedagogisch werkplan van onze vestiging voor dagopvang [en voorschoolse educatie \(VE\)](#).

Naam vestiging: **Korein TU/e**

Adres vestiging: **De Lampendriessen 31-01, 5612 AH Eindhoven**

Op onze vestiging is de leidinggevende: Ilse van Bruggen

Zij krijgt leiding van: Edwin Bakers

Waar in dit pedagogisch werkplan 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen. Waar 'zij' staat, kan 'hij' of 'die' worden gelezen.

Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze vestiging – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze vestiging én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische kwaliteitseisen.

Het pedagogisch werkplan *Vestiging in beeld* ligt in het verlengde van het *Pedagogisch Kompas*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Pedagogisch Kompas in het kort

Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstmakers, wetenschappers en handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard, karakter, aanleg en talenten. Het is aan ons om die te zien, om ieder kind in beeld te hebben. Wij willen alle kinderen veel verschillende ervaringen bieden waardoor ze steeds een volgende stap kunnen zetten op hun ontwikkelpad. Elke dag weer.

We leren de kinderen kennen door goed naar ze te kijken en te luisteren. Voelt het kind zich goed (welbevinden)? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen.

De antwoorden geven ons onmiddellijk feedback over onze inzet en de interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: welbevinden en betrokkenheid zijn de graadmeters. Zowel voor een individueel kind als voor de groep.

Dagelijks stimuleren we het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen met vier pijlers:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

In dit pedagogisch werkplan van de vestiging lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers. In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter.

Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Kijk op onze website.

Voorschoolse educatie (VE)

Op onze vestiging bieden we in groep Mundo en Lupi voorschoolse educatie (VE). Het pedagogisch kompas is daarbij voor ons de kenmerkende visie op VE, omdat onze visie op hoe kinderen zich ontwikkelen voor kinderen met een VE-indicatie hetzelfde is als voor alle kinderen. Alle kinderen ontwikkelen zich vanuit een veilige en gezonde omgeving. Ons aanbod is gericht op alle ontwikkelingsgebieden in samenhang. In een rijke uitdagende speelomgeving, samen met andere kinderen en de pedagogisch professionals, kunnen kinderen ontdekken en onderzoeken. Ze kunnen handelen, denken en informatie verwerken in eigenheid, op eigen wijze en in eigen tempo. Dat bieden wij vanuit de vier pijlers van het kompas, die terug te vinden zijn in ons (activiteiten)aanbod.

Dit pedagogisch werkplan beschrijft ook hoe we voldoen aan de VE-eisen. Informatie die daarmee te maken heeft, is gedrukt in dezelfde kleur als deze alinea.

Nuttige informatie: van dagritme tot stamgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de vestiging, de stamgroepen en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

Eigenheid van onze vestiging

Onze locatie ligt op het TU/e terrein en onze kinderen en ouders hebben veel verschillende culturele achtergronden.

Ieder kind is welkom en we staan open voor alle culturele verschillen en overeenkomsten en proberen dit zichtbaar te verweven in ons dagelijks handelen.

De locatie bestaat uit 4 groepen: 2 babygroepen van 0-2 jaar en 3 maanden genaamd Tauri en Kuma en 2 peutergroepen van 2 tot 4 jaar genaamd Mundo en Lupi. Deze leeftijdsindeling is bewust gekozen omdat wij kindgericht kijken wanneer het kind er aan toe is om naar de volgende groep te gaan.

We zijn het gehele jaar op werkdagen open van 7.30 tot 18.30, uitgezonderd op de feestdagen.

Onze kinderen staan aan het begin van de meest fascinerende ontdekkingstocht die er bestaat: het leven. Kinderen zitten vol levenslust en nieuwsgierigheid. Ze groeien en ontwikkelen zich de hele dag door, stap voor stap. Wij bereiden kinderen voor op de samenleving van de toekomst door hun ontwikkeling te verrijken. Zodat zij kunnen opgroeien tot sociale, bekwame en verantwoordelijke volwassenen die een positieve bijdrage kunnen leveren aan de samenleving van nu en de toekomst. Wij vinden het belangrijk dat er een huiselijke sfeer is binnen onze locatie, waar met veel liefde en humor wordt gewerkt.

Op onze locatie werken we inclusief: alle kinderen zijn welkom, ongeacht afkomst, sociaaleconomische positie, cultuur, geslacht of gender, persoonlijke ontwikkeling van elk kind

Wij vinden het belangrijk dat er ieder kind er toe doet en dit uit zich in gelijke kansen voor ieder kind. Het pedagogisch kompas is de basis van inclusie. Wij kijken naar het kind als individu en wij spelen in op de behoeften van het kind. Kinderen krijgen bij ons de kans om te leren vanuit eigen interesses en vanuit eigen ontwikkelingsniveau.

Kinderen kunnen op onze locatie grenzen verleggen, anderen ontmoeten en zich ontwikkelen. Dit gebeurt met vallen en opstaan. Alle kinderen mogen dat op onze locatie op hun eigen manier en hun eigen tempo doen. "Het gemiddelde kind bestaat niet". Wij zien ieder kind als een bron van inspiratie, vol nieuwe en creatieve ideeën. Deze ideeën willen wij zo veel mogelijke de ruimte geven en in goede banen leiden. Wij laten onszelf graag door de kinderen inspireren. Ons doel is dan ook: de ontwikkeling van het kind verrijken. Daarbij vormen welbevinden en betrokkenheid de bril waardoor wij kijken. Voelt het kind zich goed? Is de betrokkenheid hoog? Met welbevinden en betrokkenheid als leidraad, krijgen we onmiddellijk feedback over onze aanpak, interacties en nieuwe interventies.

Kinderen met een hoog welbevinden beleven plezier, ze genieten en voelen zich als een vis in het water. Ze stellen zich open en zijn ontvankelijk voor wat op hen afkomt. Ze zijn spontaan en durven zichzelf te zijn. Betrokkenheid zien we als kinderen een hoge concentratie vertonen, de tijd vergeten, bezig zijn. Er is sprake van een intense mentale activiteit, een intrinsieke motivatie, gedrevenheid en geboeid zijn. Kinderen met een

hoge betrokkenheid ervaren een grote voldoening en bewegen zich aan de grenzen van de eigen mogelijkheden. We werken dan ook vanuit de zone van naaste ontwikkeling van het kind.

We hebben vier pijlers die welbevinden en betrokkenheid stimuleren in een rijke uitdagende omgeving, met ruimte voor initiatief, altijd in dialoog en opvoeden doen we samen.

Rijke uitdagende omgeving

Wanneer je onze locatie binnenloopt zie je de rust terug in onze inrichting. We hebben gekozen voor rustige tinten op de muren. Maar ook bewust gekozen om zoveel mogelijk houten meubilair te hebben. Op onze peutergroepen hebben we laag meubilair. Dit draagt bij aan het positief stimuleren van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid. De groepsruimtes prikkelen tot verkenning, aftasten, ontdekken, spelen, discussiëren en expressie in allerlei vormen. Sfeervolle groepsruimtes en avontuurlijke plekken waar iets te beleven valt. Wij hebben open kasten of mandjes op de grond staan. Zo zijn de materialen goed te zien voor de kinderen en zijn de materialen goed te pakken. De materialen worden regelmatig gewisseld zodat de materialen uitdagend en aantrekkelijk blijven. Er is veel om over na te denken en om van te leren.

Ruimte voor initiatief

Kinderen die lekker in hun vel zitten, kunnen zich optimaal ontwikkelen. Er is voortdurend aandacht voor het welbevinden van de kinderen. De initiatieven van de kinderen worden gezien en gevolgd. In de hoeken liggen materialen waar de kinderen worden uitgedaagd maar zelf kunnen kiezen waar, wanneer, en met wie ze bezig willen zijn. Zo kunnen de kinderen vrij en onbelemmerd initiatieven nemen. Door zelf te kiezen dat een kind alleen of met anderen wil spelen, leert het goed naar zichzelf te luisteren en voelt een kind zich zeker. Wie initiatief neemt, kan en mag proberen of iets kans van slagen heeft. Vallen en opstaan – het hoort erbij. Kinderen de ruimte bieden om zelf initiatief te nemen, is een krachtig middel om betrokkenheid te verhogen en zelfstandigheid te stimuleren. Kinderen willen veel zelf doen, maar kunnen ook al veel zelf. Wij stimuleren om zoveel mogelijk zelf te doen en vragen onszelf altijd eerst af of iets echt niet kan voordat we echt zeggen dat iets niet mag. De groepsruimtes zijn zo ingericht dat de kinderen zelfstandig en zelfregulerend kunnen werken, spullen pakken en opruimen. We stimuleren de zelfstandigheid door; zelf de jassen te laten ophangen, aan- uit kleden, naar het toilet gaan, handen wassen en afdrogen.

Altijd in dialoog

Op onze locatie is een warme gezellig en ontspannen sfeer. Wij vinden het belangrijk dat we enthousiast zijn, dat er humor is en dat we veel plezier met elkaar kunnen maken. Dit gebeurt altijd op een respectvolle manier naar elkaar. We vinden het belangrijk dat iedereen gezien en gehoord wordt. We willen weten wat kinderen beweegt. Wat houdt ze bezig? Hoe kunnen we aansluiten op hun behoeften, niveau en belevingswereld? Wij kijken verder dan gedrag. We leven ons in de kinderen in en stemmen daar onze aanpak op af.

Opvoeden doen we samen

Kinderen hebben recht op de best mogelijke start in het leven. Ouders zijn de eerste en belangrijkste opvoeders om daarvoor te zorgen. Wij leveren een belangrijke aanvulling op de thuissituatie. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal ontwikkelen.

Al onze pedagogisch medewerkers zijn opgeleid en hebben trainingen gevolgd rondom ons pedagogisch kompas". Het pedagogisch kompas (kijken vanuit welbevinden en betrokkenheid) is onze houvast, onze visie. Het pedagogisch kompas wordt vormgegeven door bovenstaande 4 pedagogische pijlers. Deze pijlers geven

aan binnen welke kaders we mogen denken en doordat we pijlers verfijnen naar aanpakfactoren en experimenten is de visie en onze manier van werken zichtbaar op de groepen.

Onze pedagogisch coach Anette Antonis, zorgt samen met het team voor dat de uitvoering van de aanpakfactoren en de experimenten gewaarborgd blijft. Ze volgt de processen, coacht de medewerkers en is samen met de vestigings manager eindverantwoordelijk voor de pedagogische coaching binnen ons kinderdagverblijf.

Wij werken ook met een ouderportaal. In het ouderportaal staat alle relevante informatie rondom onze kinderopvang, zoals het contract, facturen, jaaropgaven, memo's en nieuwsbrieven. Wij publiceren hier ook foto's, activiteiten, slaaptijden, eet- en drinkmomenten in (babygroep). We hebben met de ouders een dagelijkse overdracht. Bij het brengen horen wij graag eventuele bijzonderheden m.b.t. het kind. Bij het ophaal moment informeren wij u mondeling over de dingen die het kind die dag heeft gedaan.

1 tot 2 keer per jaar zijn er ouderbijeenkomsten voor de ouders van de kinderen van 0 t/m 4 jaar. Vanuit de behoefte van ouders wordt er een thema gekozen om over een specifiek onderwerp geïnformeerd te worden. De thema's gaan over spelend leren, leesbevordering, media wijsheid, taalstimulering of opvoed tips. Dit doen wij o.a. in samenwerking Bibliotheek Eindhoven.

Ouders krijgen hier een uitnodiging van via het ouderportaal. Op de groepen hangen inschrijffijsten waar de ouders zich kunnen aanmelden

Stamgroepen

Op onze vestigingen hebben wij de volgende stamgroepen:

Naam groep	Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen	Personele inzet
Tauri	10 weken t/m 2 jaar en 3 mnd	11	3, vrijdag 2
Kuma	10 weken t/m 2 jaar en 3 mnd	12	3
Lupi	2 t/m 4 jaar	16	2
Mundo	2 t/m 4 jaar	16	2

--	--	--	--

Tijdens het startgesprek vertellen we ouders met welke groepen we werken. We vertellen voor welke leeftijd elke groep is en hoe groot de groepen zijn. Ook vertellen we welke pedagogisch professionals bij elke groep horen, wanneer zij werken, en hoe we vaste pedagogisch professionals vervangen bij ziekte en vakantie. Op de vestiging is te zien wie welke dag werkt.

Werkwijze stamgroepen.

Op onze vestiging werken we met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals. De stamgroepen kennen vaste (start) momenten en herkenbare rituelen en vaste medewerkers die de kinderen kennen. Dat zorgt voor stabiliteit en een gevoel van sociale en emotionele veiligheid bij kinderen. Gedurende de week voegen wij op bepaalde momenten groepen ook samen om tegemoet te komen aan het welbevinden en betrokkenheid van kinderen en pedagogisch professionals (denk meer speelmaatjes, differentiatie in spelaanbod en flexibiliteit in de organisatie van de dag) ontwikkeling verrijken gedurende de dag). Dit gebeurt op een gestructureerde en herkenbare wijze.

- Kinderen van groep lupi starten maandag en dinsdag van 7.30-8.00 uur op in de ruimte van groep Mundo
- Kinderen van groep mundo starten van woensdag t/m vrijdag van 7.30-8.00 uur op in de ruimte van groep lupi
- Kinderen van groep mundo sluiten maandag, woensdag en vrijdag van 17.45/18.00-18.30 uur samen af in ruimte van groep lupi
- Kinderen van groep lupi sluiten dinsdag en donderdag van 17.45/18.00-18.30 uur samen af in ruimte van groep mundo
- Kinderen van groep tauri starten van maandag van 7.30-8.00 uur op in de ruimte van groep kuma
- Kinderen van groep kuma starten van dinsdag t/m vrijdag van 7.30-8.00 uur op in de ruimte van groep tauri
- Kinderen van groep kuma sluiten van maandag en donderdag van 18.00-18.30 uur samen af in ruimte van groep tauri
- Kinderen van groep tauri sluiten van dinsdag, woensdag en vrijdag van 18.00-18.30 uur samen af in ruimte van groep B
-

Wanneer kinderen onverhoopt niet kunnen worden opgevangen in de eigen stamgroep, worden zij opgevangen in een tweede stamgroep. Afspraken hierover worden per kind met ouders afgestemd en schriftelijk vastgelegd.

Net als alle vestigingen van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een groep. Is de dagopvang dagelijks tien uur of meer open, wijken we maximaal drie uur per dag af.. Tijdens het afwijken van de BKR zetten we minimaal de helft van het aantal pedagogisch professionals in. In ons basisrooster staat hoe de inzet van pedagogisch professionals is geregeld voor elke groep apart.

Onze gangbare personeelsdiensten en pauzetijden zien er als volgt uit:

Diensten	Pauzetijd tussen	Pauzeduur per professional
----------	------------------	----------------------------

7.30 - 17.00 uur	12:45 - 15.00 uur	30 tot 45 minuten
8.00 - 17.30 uur	12:45 - 15.00 uur	30 tot 45 minuten
8.30 - 18.00 uur	12:45 - 15.00 uur	30 tot 45 minuten
9.00 - 18.30 uur	12:45 - 15.00 uur	30 tot 45 minuten

De meest voorkomende momenten waarop we afwijken van de BRK zijn tijdens openen en sluiten van de groep en gedurende pauzetijden van de pedagogisch professionals. Tijdens deze momenten kunnen kinderen vrij spelen in onze rijke uitdagende omgeving en/of worden er gezamenlijke activiteiten georganiseerd. Dit biedt pedagogisch professionals de mogelijkheid om kinderen te observeren en aan te sluiten bij hun spel en/of activiteit. Op deze manier kunnen de pedagogisch professionals, ook met minder pedagogisch professionals op de groep, tegemoet blijven komen aan de behoeften van kinderen.

Hierbij gelden de volgende pedagogische afwegingen:

Er zijn minder kinderen aanwezig bij het openen en sluiten.

Er liggen veel kinderen te slapen tijdens de pauzes.

Op de volgende manieren blijven pedagogisch professionals aandacht besteden aan de behoeften van de kinderen:

Duidelijke taakverdeling.

Herkenbare rituelen zoals volgen van het dagritme en beschikbaarheid van de medewerkers.

Voorbereide omgeving waarin kinderen zich veilig en prettig voelen.

Gedifferentieerd werken.

Is het na 17 uur nog erg druk op de groep blijft de pedagogisch medewerkster van 17 uur langer Niet altijd nodig voor de BKR maar dan zetten we in op de kwaliteit.

Zo nodig stellen wij ons basisrooster bij. Wanneer er veranderingen in het basisrooster worden aangebracht, dan maken we dit bekend via:

Zichtbaar op de groep/ bericht op het ouderportaal

Zo informeren we ouders over de afwijkinsregeling en wijzigingen daarop:

- *Via oudernieuwsbrief in het ouderportaal*
- *De oudercommissie via mail wanneer geen bijeenkomst op korte termijn is gepland.*
- *Via overdrachten tijdens breng- en haal momenten*

De eigen stamgroep is voor kinderen een veilige basis. Vanuit veiligheid en vertrouwen willen kinderen hun wereld vergroten en ervaren wat er achter de vertrouwde deur gebeurt. Door soms de stamgroep of de stamgroepruimte te verlaten, krijgen kinderen meer ruimte om op ontdekkingstocht te gaan of te spelen met andere kinderen. Op onze vestiging verlaten de kinderen de stamgroep of de stamgroepruimte bij de volgende (spel)activiteiten:

Op onze locatie hanteren wij een opendeurenbeleid.

Ons opendeurenbeleid houdt in:

Binnen Korein TU/e wordt een open-deuren-beleid gehanteerd. Het idee van eigen groepsruimte wordt dan losgelaten. Het kind komt op meerdere plaatsen in het dagverblijf met de eigen stamgroep als veilige plek. Pedagogisch medewerkers schatten in en overleggen met elkaar wanneer het mogelijk is de deuren open te zetten. Kinderen kunnen dan zelf op ontdekking gaan en hun eigen grenzen verleggen. Ze kunnen zelf keuzes maken over waar ze gaan spelen. In iedere groep vinden ze weer ander spel materiaal en iedere groep biedt weer andere uitdagingen. In iedere ruimte is het toezicht van de groepsleiding aanwezig. Op het moment dat de deuren open staan is iedere pedagogisch medewerker voor ieder kind in haar ruimte verantwoordelijk. Wanneer de deuren open staan, zal het speelgoed met kleine onderdelen hoog worden weggezet, zodat kleine kinderen niet in aanraking komen met voor hen gevaarlijk speelgoed. Pedagogisch werkers proberen wel te voorkomen dat kinderen met speelgoed 'aan de wandel' gaan, om zoveel mogelijk puzzels en servies etc. compleet te houden.

Bij de volgende (spel)activiteiten verlaten de kinderen de stamgroep of de stamgroep ruimte:

Bij gezamenlijke activiteiten van de locatie, verlaten de kinderen de stamgroep om deel te nemen aan activiteiten in andere groepen, buiten of in de gang. De dagopvang gaat er regelmatig op uit. De uitstapjes worden afgestemd op het thema van de groep.

Bij de opening tussen 7.30- ± 8.00 en het einde van de dag ± 18.00-18.30 uur

Tijdens vakantieperiodes draaien de groepen vaker samen

Als kinderen de stamgroep of stamgroep ruimte verlaten, dan is dat als volgt geregeld:

Kinderen krijgen de ruimte om zelf te bepalen welke ruimte ze willen bezoeken. Pedagogisch medewerkers zijn dusdanig verdeeld over de verschillende ruimtes dat de veiligheid (ook sociaal emotioneel) voor kinderen gewaarborgd is. Daar waar het voor een kind de voorkeur heeft om in de eigen groep of bij de vertrouwde pedagogisch medewerker te blijven, wordt hier rekening mee gehouden.

Bij uitstapjes houden wij rekening met de leeftijd van de kinderen en de leidster-kind ratio.

Als de pedagogisch medewerkers extra ondersteuning nodig hebben, worden ook vaak stagiaires ingezet, om alles naar behoren te laten verlopen. De medewerker heeft een telefoon en lijst met nummers bij zich.

Bij uitstapjes verder dan de speeltuin in de buurt, krijgen de kinderen een bandje om met hun naam en telefoonnummer van de Pedagogisch professional, hebben een herkenbaar Korein hesje aan of zij zitten in de bolderkar. De pedagogisch professionals zijn herkenbaar aan hun bedrijfskleding. Tijdens een uitstapje hebben ze een rugzakje met benodigde zaken bij zich (zoals kind gegevens, een actuele aanwezigheidslijst, een opgeladen telefoon, EHBO-trommeltje).

Bij een korte wandeling door de wijk informeert de Pedagogisch professional altijd een collega van een andere groep dat ze weggaan en zorgt dat zij telefonisch bereikbaar is.

Integratie van VVE en niet VVE geïndiceerde kinderen:

Om segregatie tegen te gaan organiseren we bewust momenten waarbij kinderen met een VVE indicatie en kinderen zonder een VVE indicatie met elkaar in contact komen. Dit zijn o.a gezamenlijke buitenspel momenten. Op deze momenten spelen kinderen met elkaar en gaan kinderen met en zonder VVE indicatie met elkaar om.

Omdat er op vaste momenten samen buiten gespeeld wordt, is dit herkenbaar voor kinderen en draagt dat bij aan veiligheid en vertrouwen.

Doordat kinderen met een VVE indicatie en kinderen zonder VVE indicatie samen activiteiten ondernemen kunnen zij elkaar stimuleren op verschillende ontwikkelingsgebieden, zoals bijv. taalontwikkeling, motorische ontwikkeling en sociaal emotionele ontwikkeling.

We streven ernaar dat bij beide peutergroepen zowel VVE geïndiceerde als niet VVE geïndiceerde kinderen geplaatst zijn. Op die manier kunnen kinderen met en zonder VVE indicatie gedurende de dag van elkaar leren en samen spelen.

Als er één beroepskracht aanwezig is, dan is de achterwacht als volgt geregeld:

Op onze locatie komt het nooit voor dat er slechts één beroepskracht aanwezig is. Er zijn altijd minstens twee groepen (1 babygroep en 1 peutergroep) tegelijkertijd geopend. Daarnaast is er vaak een locatieverantwoordelijke of vestigingsassistent aanwezig en/of bereikbaar, beschikbaar.

Bij de uitvoering van deze activiteiten werken we conform het veiligheid- en gezondheidsbeleid.

Vaste gezichten

Wanneer een vaste pedagogisch professional uitvalt door ziekte, vakantie of verlof gedurende een periode korter dan 4 weken en er geen andere vaste professional beschikbaar is, wordt er tijdelijk een vervangende pedagogisch professional ingezet. In eerste instantie wordt er gekeken of er een andere vaste professional van de desbetreffende groep of de vestiging ingezet kan worden. Wanneer deze niet beschikbaar is, wordt er een vervangende professional ingezet vanuit ons vaste flexteam. Bij langere afwezigheid wordt een nieuw vast gezicht toegewezen. Ouders worden via het ouderportaal of de mail geïnformeerd over de wijzigingen in het rooster.

Om de emotionele veiligheid en stabiliteit te waarborgen, streven we ernaar het aantal vervangende professionals zo veel mogelijk te beperken, zorgen de vaste pedagogisch professionals voor een zorgvuldige overdracht en zet ook de vervangende pedagogisch professional de zes interactievaardigheden in om de kinderen te leren kennen en af te kunnen stemmen op hun interesses en (ontwikkel)behoefte. De vervangende professional luistert en observeert, reageert op een sensitieve en responsieve manier op de verbale en non-verbale signalen van de kinderen; biedt ruimte aan de eigenheid van kinderen en geeft hen de mogelijkheid om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen; biedt de structuur die kinderen nodig hebben om zelfstandig aan de slag te kunnen; voert gesprekken met de kinderen, stimuleert hun ontwikkeling en begeleidt de onderlinge interacties

Andere specifieke manieren om de emotionele veiligheid en stabiliteit op onze vestiging te waarborgen: Op onze locaties werken we met vaste teamflex medewerkers welke gekoppeld zijn aan onze locatie. Dit zorgt ervoor dat we zoveel mogelijk onze eigen medewerkers bij verlof en langdurige afwezigheid kunnen inzetten. Deze medewerkers kennen immers de groepen en kinderen. Bij onverwachte uitval van medewerkers kunnen we terugvallen op een flexpoule binnen ons district bij Korein. Ook daar wordt zoveel als mogelijk geprobeerd iemand te koppelen die onze locatie al eens eerder heeft geholpen. Mocht dat niet zo zijn kijken we intern of we met medewerkers zoveel mogelijk kunnen organiseren dat er bekende voor hen van de locatie op de groep staan

Beroepskrachten in opleiding, stagiairs en groepshulp

Naast onze professionals werken er regelmatig beroepskrachten in opleiding (BBL'ers), stagiairs op onze vestiging. We hanteren het BBL- en stagebeleid van Wij zijn JONG.

Beroepskrachten in opleiding (BBL'ers) en stagiairs.

Op onze vestiging zijn regelmatig één of meerdere BBL'ers en stagiairs aanwezig die worden opgeleid tot pedagogisch professional. Zij doen ervaring op in de dagelijkse verzorging van kinderen, het begeleiden van kinderen in groepsverband én individueel. Ze worden vaardig in het bedenken en ontwikkelen van activiteiten en het creëren van een vertrouwde omgeving waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit alles gebeurt onder de verantwoordelijkheid van een werkbegeleider: een ervaren pedagogisch professional met expertise in het begeleiden en coachen van stagiairs en BBL-medewerkers. Naarmate de opleiding vordert, groeit de zelfstandigheid van de BBL'er of stagiair. De focus ligt op het handelingsbekwaam maken van de BBL'er of stagiair de meest voorkomende werkzaamheden binnen het dagprogramma. De werkbegeleider speelt hierin een centrale rol en wordt daarbij ondersteund door de praktijkopleider. Samen zorgen zij voor een goede begeleiding, onder andere door middel van begeleidingsgesprekken, voortgangsgesprekken met de opleiding en praktische ondersteuning op de werkvloer. Elke week wordt een half uur aan begeleiding ingezet tussen stagiaire/bbl'er en begeleider

Groepshulp.

Op onze vestiging assisteert een groepshulp op de groep of bij huishoudelijke werkzaamheden. Groepshulpen worden begeleid door de pedagogisch professionals van de groep waar ze werken.

Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler 'Opvoeden doen we samen' heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisaties zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, [spelinloop](#), elkaar informeren, en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

Hieronder lees je hoe we kinderen laten wennen aan de nieuwe groep:

Een rondleiding wordt gegeven door de vestigingsmanager of de vestiging assistent. De pedagogisch medewerker van de betreffende groep voert het intakegesprek met de ouders. Tijdens de intake is er alle ruimte om elkaar te leren kennen en voor ouders om over hun kind te vertellen. Tijdens dit gesprek krijgen ouders verdere informatie over de dagindeling, en andere belangrijke zaken.

Als er kinderen nieuw komen op onze locatie spreken we met ouders een wenmoment af, dit is maximaal 3 uur. Met de groep wordt afgesproken of dit in 1 x wordt gedaan of in meerdere korte momenten. Ouders kunnen ervoor kiezen om er een uurtje bij te blijven, i.v.m. rust voor de groep vragen we dan of de ouder later het kindje weer op komt halen. Wennen kan alleen op een dagdeel dat dit past binnen de leidster-kindratio. Indien dit niet past op een dagdeel dat een kind ons dagverblijf komt bezoeken, vragen we de ouder tijdens het wenmoment aanwezig te blijven.

Gedurende de eerste periode waarin het kind nieuw is in de groep besteden we extra aandacht aan het kind. In eerste instantie zal er zoveel mogelijk 1 pedagogisch medewerker het kind begeleiden, om op die manier veiligheid te bieden. Vaak is dit de mentor van het kind.

Denk hierbij aan:

*Het kind wegwijs maken in de nieuwe groep: waar is de wc, slaapruimte, spelletjes.

*De kinderen laten we kennismaken met de dagindeling, rituelen en de gedragsregels n.a.v het nieuwe wenbeleid. Dit doen we door veel te benoemen en te laten deelnemen.

*We betrekken het kind bij de verschillende activiteiten, daarbij wordt door de pedagogisch professional goed gekeken naar de wensen en behoefte van het kind.

*We gaan respectvol om met de gevoelens van het kind. Als het kind niet of juist wel wil meedoen geeft de pedagogisch professional daar ruimte voor.

*In de overdracht naar de ouder zal teruggekoppeld worden hoe de wenperiode verloopt en eventueel extra input gevraagd worden indien nodig.

*Vanaf de peutergroep vragen wij een kindje dat al vertrouwd is op de groep om het nieuwe kindje wegwijs te maken op de groep. Op deze manier stimuleren we het elkaar helpen en vriendschappen maken.

De pedagogisch professional doet overdracht via het ouderportaal zodat ouders zien want hun kind allemaal gedaan heeft.

*Ouders kunnen altijd bellen of via het ouderportaal met vragen terecht.

*Indien een kind veel moeite heeft met wennen, kunnen extra wenmomenten worden afgesproken en we stemmen met ouders af wat helpend kan zijn, bijv. een knuffeltje even tijdelijk meebrengen of even extra het speentje kunnen geven.

Starten bij de babygroep:

*Wennen gaat in vanaf start contract i.v.m. de BKR. Afspraken worden gemaakt met de ouders tijdens het intakegesprek.

*Indien mogelijk (als de BKR het toelaat) stemmen we een wenmoment van een paar uur af voordat het contract ingaat.

*We besteden veel individuele aandacht aan het nieuwe kind

*Tijdens de wenperiode leren ouders en pedagogisch professionals elkaar kennen en stemmen zoveel mogelijk de behoeften van het kind af op de mogelijkheden binnen een groepssituatie.

*Pedagogisch professionals leren het kind kennen, men moet rekening houden dat het een wenperiode vaak een maand of 3 duurt en dit ook afhankelijk is van de startleeftijd en hoe vaak per week een kind naar de opvang komt.

*Baby's maken het eerste jaar veel sprongetjes door waardoor wennen continu een belangrijk aandachtspunt blijft.

Overgang naar de peutergroep:

*De mentor van de huidige groep maakt een afspraak voor een eindgesprek met de ouders (bij 2 of 3,9 jaar) en een korte kennismaking met de nieuwe mentor.

*Er wordt een wenmoment voor de nieuwe groep afgesproken.

*Indien de BKR het toelaat streven we naar 1a2 dagdelen voor de ingangsdatum.

*Er is een zorgvuldige overdracht tussen de oude en de nieuwe mentor.

*Het kind wordt voorbereid op de overgang (bespreken, laten zien etc.).

*Op de laatste dag is er een afscheid op de stamgroep.

*Het kind wordt welkom geheten op de nieuwe groep

*Uiteraard informeren we tussentijds bij de dagelijkse overdracht elkaar hoe het gaat.

*We besteden veel individuele aandacht aan het nieuwe kind.

De overdracht bij de overgang naar de basisschool is een specifiek aandachtspunt voor de mentor. Om deze overdracht te kunnen doen, regelen we vooraf toestemming van de ouder

We hebben de leeftijdsindeling van de groepen flexibel ingedeeld zodat we kindgericht kunnen kijken of het kind eraan toe is om over te gaan naar de volgende groep. Indien nodig voor de ontwikkeling van het kind, kan hij/zij nog even blijven op de vertrouwde groep. De mentor zal dit bespreken met de pedagogische medewerkers van de volgende groep en met ouders.

We realiseren ons dat niet alleen kinderen, maar ook de ouders naar de overgang naar een andere groep toe leven. Middels een overgangsformulier worden zij op de hoogte gebracht welke datum het kind overgaat, naar welke groep het kind gaat, wanneer de wenafspraken zijn en wie de nieuwe mentor wordt

Bij 2 stamgroepen mag het kind op beide groepen wennen als de BKR dit toelaat.

De mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep. Ouders worden door de mentor zelf hierover geïnformeerd middels het ouderportaal en een persoonlijk gesprek. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voert ook het intakegesprek. Ze vertelt het kind en de ouders dan onder andere wat haar rol als mentor betekent. Allereerst volgt de mentor de ontwikkeling van het kind. Ze heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en nodigt de ouders uit om daarover in gesprek te gaan. Verder streeft ze naar een soepele overgang tussen thuis en de opvang, en – als het kind vier jaar is – naar een goede overgang naar het onderwijs en de bso. Als de mentor langere tijd afwezig is, zorgen we voor vervanging. De nieuwe mentor licht de ouders daarover in. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. We houden ook rekening met het aantal kinderen waarvan een pedagogisch professional al mentor is.

Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd

voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze vestiging bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Breng- en haalmoment

Het breng- en haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van hun kind. Daarbij letten we op privacy: als er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privézaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor

Minimaal eenmaal per jaar heeft de mentor met ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind. Als de ouders of de mentor vaker behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken. Ook voor kinderen met een VE-indicatie heeft de wederzijdse betrokkenheid een grote meerwaarde, want door samen een (taal)rijk aanbod te bieden – thuis en op de vestiging – zien we dat het kind steeds (taal)vaardiger wordt, waardoor het zich op alle gebieden positief ontwikkelt.

Hieronder lees je hoe we samenwerken en aansluiting zoeken bij de thuissituatie.

- Wij laten ouders weten met welke woorden, liedjes, activiteiten of spelimpulsen wij bezig zijn. Dit doen wij doormiddel van een oudernieuwsbrief. Op de gang bij het bord VE activiteiten is per groep zichtbaar welke activiteiten voor welke ontwikkelingslijn wij doen per groep. Daar zijn ook materialen te vinden voor ouders om thuis te doen samen het kind. We vragen ouders daarnaast ook om materialen gerelateerd aan het thema van thuis mee te nemen.
- Via het ouderportaal laten we ouders dmv een thema nieuwsbrief weten dat er een nieuw thema is gestart en verwijzen we naar het bord op locatie.
- We organiseren met de bibliotheek ook ouderbijeenkomsten. Dit zijn informatieve bijeenkomsten over bijv taalontwikkeling of andere onderwerpen met betrekking op kindontwikkeling
- Tijdens het brengen en halen van de kinderen letten we erop dat we iedereen regelmatig zien en spreken.
- We werken met het ouderportaal waarin we foto's plaatsen van de activiteiten die we doen en de creaties die we hebben gemaakt.
- Ongeveer elke 1 a 2 maanden verschijnt er een nieuwsbrief voor de hele locatie. Hierin staan mededelingen, maar ook wordt er elke maand over de groepen een stukje geschreven over waar ze pedagogisch inhoudelijk mee bezig zijn geweest.
- Wij plannen minimaal 1 keer per jaar individuele gesprekken. Er vindt een evaluatie plaats na 3 maanden en vervolgens bij 1 jaar, 2 jaar, 3 jaar en 3,9 jaar. Voor alle oudergesprekken geldt dat wij dit minimaal 1 keer per jaar aanbieden, als ouders vaker een gesprek willen mogen ze dit bij ons aangeven
- We betrekken ouders bij thema's, projecten, activiteiten/spelimpulsen, denk aan afsluiting bij thema's of vieringen van (culturele) feestdagen
- Wij bieden ouders aan om een verjaardag of ander feest mee te vieren..
- Wij maken graag gebruik van helpende handen. Dit doen we door ouders te vragen naar hun talenten en deze bij bepaalde thema's in te zetten.
- We plannen jaarlijks een zomerborrel, waarbij we de deuren open van onze locatie. Ouders en evt opa en oma's kunnen komen kijken. Daarnaast kunnen ouders onderling in gesprek komen met elkaar.

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, beredeneerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep of naar de basisschool, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden, voor de eigenheid en het ontwikkelingsniveau van elk kind. Daar laten we onze aanpak op aansluiten.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)

Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden. Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. We weten goed hoe kinderen zich ontwikkelen, en daarom begrijpen we welke variatie er nodig is in onze interactie met kinderen, in de speelleeromgeving en bij de activiteiten en spelimpulsen. Zo blijft de betrokkenheid hoog.

Eigenheid en ontwikkelingsniveau

Door goed te kijken naar kinderen, bieden we passende variatie en keuze in interactie met kinderen, in de speelleeromgeving en bij de activiteiten en spelimpulsen. Zo maken we bijvoorbeeld onderscheid in open-, gesloten, doe- en denkvragen, in de hoeveelheid van keuzes binnen een activiteit en de complexiteit van materialen.

Beredeneerd werken

Beredeneerd werken staat voor: weten wat we doen. We laten kinderen doelgericht 'de zone van de naaste ontwikkeling' ervaren. Dat betekent dat ze precies de juiste volgende stap kunnen zetten. Vanaf het punt waar ze nu staan in hun ontwikkeling. Hoe helpen we de kinderen daarbij? Om te beginnen leren we ze goed kennen. Dat doen we door dagelijks naar ze te kijken, met ze te praten en met ze te spelen. Daarnaast kijken we met ons kindvolgsysteem meer objectief naar een kind. Vanuit kennis over het kind plannen we vervolgens ons beredeneerde aanbod. Zo zorgen we ervoor dat alle kinderen nieuwsgierig blijven en een volgende stap kunnen zetten als ze dat willen. Wat we zien gebeuren bij de kinderen en wat we horen van de ouders, gebruiken we weer voor de volgende fase in ons beredeneerde aanbod. Zo volgen we steeds opnieuw de PDCA-cyclus van plan, do, check, act (plannen, uitvoeren, kijken hoe het werkt en bijsturen). Bij het beredeneerde aanbod gebruiken we een themaplanning/groepsplan.

Teamwerk

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg [en bij het maken van de \(thema\)planningen](#) maken ze daar afspraken over. Tijdens het

teamoverleg [en het evalueren van de uitgevoerde \(thema\)planning](#) bekijken ze hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

Samen kinderen volgen

Spelende kinderen laten hun interesses en ontwikkeling zien. Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Wat maken ze, en op welke manier? – leren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling ook systematisch. Dat doen we met een (digitaal) kindvolgsysteem. We gebruiken de informatie uit het kindvolgsysteem voor keuzes en aanpassingen voor het individuele kind, de groep of de vestiging. De mentor van het kind bespreekt individuele observaties met de ouders (zie 'Opvoeden doen we samen – met ouders').

Onze vestiging gebruikt dit kindvolgsysteem:
Kind Volg Systeem KIJK!

KIJK! 0-4 jaar ondersteunt ons bij het observeren, registreren en stimuleren van de ontwikkeling van jonge kinderen tussen nul en vier jaar.

De pedagogisch medewerkers kijken naar basiskenmerken, betrokkenheid en aanwezigheid van factoren die een risico kunnen vormen voor de ontwikkeling. Daarnaast kijken we naar een groot aantal aspecten van de vroegkinderlijke ontwikkeling. Dit doen we met behulp van een aantal ontwikkelingslijnen.

Aan de hand van de individuele rapporten of een groepsrapport maken we bewuste keuzes voor de manier waarop we de ontwikkeling het beste kunt ondersteunen.

Naar een volgende groep of naar de basisschool

Stroomt een kind door naar een nieuwe groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang en een doorgaande lijn. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's van de nieuwe groep. Als een baby geen uitdaging meer vindt in de babygroep – of omgekeerd: als een kind emotioneel nog niet toe is aan een volgende groep – kan het tijdstip van doorstromen wijzigen. Dat gaat altijd in overleg met de ouders. We houden ook rekening met de samenstelling van groepen: de pedagogisch professionals moeten in staat zijn om aandacht te geven aan alle kinderen. Het belang van het kind staat altijd voorop.

Gaat een kind over naar een andere groep of vestiging, dan dragen we de kennis over het kind – vastgelegd in het kindvolgsysteem – over aan de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen. , middels het formulier 'uitwisselen gegevens ketenpartners'. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

Gaat een kind starten op de basisschool, dan draagt de mentor het kind zorgvuldig over na toestemming van de ouders. Tijdens de eerste intake op onze vestiging vragen we die toestemming al. Daarnaast stemt de mentor vóór de overdracht met de ouders af welke informatie we de school geven op het overdracht-/doorstroomformulier.

[Onze vestiging zorgt voor een warme overdracht. Dat houdt in dat we de informatie uit het overdrachtsformulier persoonlijk bespreken met een direct betrokken medewerker van de basisschool. Dat gesprek voeren we bij voorkeur samen met de ouders](#)

Op onze vestiging gebruiken we voor de overdracht:

Overgang van peutergroep naar de basisschool:

- Al voordat een kind 4 wordt gebeurt er al van alles om de overgang naar school zo soepel mogelijk te laten verlopen. Ouders worden er op geattendeerd in te schrijven voor school als dit nog niet is gebeurd.
- De mentor van de huidige groep maakt een afspraak voor een eindgesprek met de ouders (bij 3,9 jaar).
- We werken, indien gevraagd met een overdrachtsformulier vanuit desbetreffende basisschool of het overgangsformulier basisschool en een registratie van KIIJK om de doorgaande lijn tussen de peutergroep en de basisschool invulling te geven.

De mentor stemt deze informatie voorafgaand aan de overdracht af met de ouders.

Onze locatie maakt gebruik van een warme overdracht. Dit houdt in dat wij bij de overdracht met een direct betrokken medewerker van de basisschool in gesprek gaan over wat wij in het overdrachtsformulier hebben geschreven, indien nodig samen met ouders in een driehoeksgesprek.

Signaleren van bijzonderheden

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders. Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG beschreven zorgstructuur. Waar nodig schakelen we interne of externe experts in of verwijzen we ouders door naar passende instanties. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:

Pedagogisch coach (inclusief VE-coach). De pedagogisch coach kijkt mee op de groep en maakt een scan. Hierbij kijkt zij naar het welbevinden en betrokkenheid bij de kinderen. De vraag om mee te kijken naar een kindje komt vaak van de pm-ers. Zij werken iedere dag met het kind en observeren de ontwikkeling van het kind nauwlettend. Als zij bijzonderheden/signalen ziet in de ontwikkeling van kinderen, geeft zij dit aan bij de pm-ers en locatiemanager. Dan kunnen er andere instanties gevraagd worden zoals hieronder beschreven.

Intern begeleider kinderopvang. Als er zorgen zijn rondom de ontwikkeling van een kind kunnen we een intern begeleider inschakelen. Er wordt altijd eerst aan ouders gevraagd of zij hier toestemming voor geven. De IB-er komt observeren en maakt hier een verslag van. Zij geeft ons tips hoe wij de ontwikkeling van een kind zo goed mogelijk kunnen ondersteunen. Ook kan zij advies geven voor bijvoorbeeld logopedie, ambulante zorg of fysiotherapie.

Ambulante medewerker KluppluZ. In sommige gevallen kan er ambulante zorg aangevraagd worden. Dit is meestal op advies van de IB-er. De ambulante zorg kan voor één kind zijn met een specifieke zorgvraag of voor een groep waarbij extra ondersteuning nodig is omdat er meerdere kinderen iets extra's nodig hebben.

Logopedist. Als de taalontwikkeling van een kind stagneert of de uitspraak niet goed verstaanbaar is bij een kind, kan logopedie een mooie ondersteuning zijn. Hiervoor nemen wij of ouders contact op met de GGDbzo om alles in gang te zetten.

Lumens. Lumens biedt pedagogische ondersteuning voor alle gezinnen met kinderen van 0-6 jaar waarin ouders vastlopen in de alledaagse opvoeding en/of waar sprake is van een achterstand in de taalontwikkeling. Deze vraag komt vanuit de ouders zelf, maar wij kunnen ouders wel in contact brengen met de contactpersoon binnen de regio.

De begeleiding van ouders gebeurt in de thuissituatie, maar Lumens sluit aan bij de thema's van onze locatie. De pedagogisch ondersteuner luistert, denkt mee, wijst de weg en geeft advies en waar nodig verwijst zij ouders door naar de juiste instantie.

WIJ Eindhoven. Bij kinderen boven de 6 jaar of bij vragen die verder gaan dan de alledaagse opvoeding, worden ouders naar WIJ Eindhoven verwezen. Zij denken met ouders mee, geven ze advies of helpen de ouders zelf. Soms is er meer nodig. Bijvoorbeeld in ingewikkelde situaties, bij (vermoeden van) kindermishandeling of grote gedragsproblemen. Dan weten zij de weg naar de juiste partij in de stad te vinden.

Stichting Omnia jeugdzorg. Zij bieden hulp aan gezinnen uit alle culturen die vragen en problemen hebben rondom opvoeden. Het aanbod bestaat uit trainingen, onderzoek (diagnostiek) begeleiding en behandeling.

Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Daarbij gebruiken we het kindvolgsysteem. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In het Pedagogisch Kompas, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe **welbevinden en betrokkenheid** voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?

In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?

Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend?

Altijd in dialoog – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken. De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren.
- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.
- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische praktijk en beleid monitoren en evalueren we met de volgende instrumenten:

Pedagogiek in beeld (PIB),
pedagogische educatieve beeld coaching (PEB)
Pedagogische scan Kompas
Ve verbeterplan
Spil zorgplan
Groepsplannen en themaplanning peutergroepen

Jaarlijks evalueren we onze pedagogisch praktijk met de PIB (pedagogische praktijk in beeld).

Doorlopend gebruiken wij de vijfpuntsschalen van welbevinden en betrokkenheid om de dagelijkse pedagogische proces te volgen en onze pedagogische aanpak op af te stemmen.

Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

In 2026 legt onze vestiging de focus op onderstaande pedagogische doelen. De doelen kunnen enigszins verschillen per team/groep.

De locatiemanager en pedagogisch coach hebben samen met de groepen gekeken naar wat onze kracht is en waar we nog aan kunnen werken het komend jaar. Deze focuspunten staan hieronder beschreven:

Kuma

Rijke uitdagende omgeving

Inrichting van speelhoeken, ruimtes en plekken

- Voldoende en diverse materialen
- werkelijkheidsnabije materialen

Buitenruimte

- Verschillende plekken voor verschillend buitenspel
- Zowel ruimte voor rustig als actief spel

Ruimte voor initiatief

Herkenbaar en flexibel dagritme

- Kinderen betrekken bij praktische zaken

Tauri

Rijke uitdagende omgeving

Geordendheid

- *Labeling van materialen en hoeken*

Ruimte voor initiatief

Activiteiten

- In de kleien groep zijn activiteiten met veel ruimte om in te gaan op initiatieven van kinderen

Altijd in dialoog

Sensitieve responsiteit

- Positieve groepssfeer

Ontwikkeling stimuleren

- Ruimte om te ontdekken en onderzoeken
- Ervaringen op alle ontwikkelingsgebieden

Opvoeden doen we samen

Contact met ouders

- Begeleiding door de mentor; bewaking en ondersteuning van welbevinden en betrokkenheid
- Samenwerken; elkaar informeren, pedagogische expertise delen met ouders

Groepsmanagement

- Ontwikkeling van kinderen volgen; dagelijks praten kijken en meespelen, werken met een kindvolgsysteem, overleggen met collega's

Mundo

Rijke uitdagende omgeving

Buitenruimte

- Afwisselende ondergrond
- Verschillende plekken voor verschillend buitenspel
- Diverse materialen
- Zowel ruimte voor rustig als actief spel

Opvoeden doen we samen

Contact met ouders

- Kennismaken en wennen; vertrouwensrelatie met ouders opbouwen, ervaringen en gevoelens van ouders bespreken
- Samenwerken, elkaar informeren; ontmoetingsmomenten tussen ouders creëren.

Samenwerking met andere organisaties

- Kijken naar de intentie achter gedrag van kinderen

Altijd in dialoog

Respect voor autonomie

- Reële verwachtingen

Lupi

Opvoeden doen we samen

Contact met ouders

- Kennismaken en wennen; ervaringen en gevoelens van ouders bespreken
- Samenwerken, elkaar informeren; nieuwsgierig zijn zonder oordeel, ook bij zorgen, ontmoetingsmomenten tussen ouders creëren.

Groepsmanagement

- Teamwerk en organisatie; vermijden van wachttijden voor kinderen

Ruimte voor initiatief

Activiteiten

Herkenbaar en flexibel dagritme

- *Vermijden van wachttijden*

Daarnaast bekijkt de pedagogisch coach samen met de professionals aan de hand van de PiB (pedagogische praktijk in beeld) de situatie op de groep en bepaalt met hen de prioriteiten waaraan gewerkt wordt.

Groepsmanagement: Omdat er nieuwe pedagogisch professionals zijn aangenomen en er nog vacatures open staan voor pedagogisch professionals vereist dit in 2026 extra aandacht voor groepsorganisatie/groepsmanagement, waarbij afspraken en verwachtingen duidelijk met elkaar worden afgestemd en vastgelegd. Een goede taakverdeling is onmisbaar.

Ook gaan we medewerkers uitwisselen met andere locaties om kennis en ervaring te delen en te halen.

Ouderbetrokkenheid willen we bevorderen door tijdens een ouderavond ouders te informeren hoe wij onze visie op kindontwikkeling uitvoeren in de praktijk. Dit om kennis over te dragen maar ook in gesprek te blijven met ouders vanwege verschillende culturen en opvattingen. Daarbij gaan we voor de babygroepen de cursus babymassage om zo beter aan te sluiten aan culturele waarden en normen van ouders.

Een ander focuspunt is de **oudercommissie** in stand houden. Deze taak zal de manager op zich nemen.

Wij bereiken de doelen met scholing/training, coaching en teamoverleg.

Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

Doorgaande lijn met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen. [We stemmen met het onderwijs af hoe onze VE inhoudelijk aansluit op de school, en de school op ons, zodat er een doorgaande lijn ontstaat tussen de voorschoolse educatie en het basisonderwijs in groep 1. Denk aan gezamenlijke thema's, een herkenbaar ouderbeleid of een doorgaande lijn in spelmateriaal.](#)

Naam basisschool	Samenwerking
Rise international school	Per schooljaar 2021-2022 zijn we een samenwerking aan gegaan met RISE international school. Methode: locatie TU heeft als basis Ve methode Uk en Puk De Basisschool Rise is overgegaan naar de methode “mijn kleutergroep”. Aangezien wij een standalone locatie zijn, komen er enkele ve thema’s overeen. De kinderen stromen echter uit naar verschillende basisscholen binnen en buiten onze regio. Een goede overdracht is daarbij van groot belang. Als een kind naar de basisschool gaat wordt er een eind gesprek gepland met ouders. Daarbij volgt er een warme overdracht naar school en gaat met toestemming van ouders het kijk formulier en overdrachtsformulier basisschool naar de school. Op dit laatste formulier staan de 4 ontwikkeldomeinen kort beschreven met daarbij de eventuele ondersteuning welke het kind nodig heeft. Dit ter bevordering van de doorlopende leerlijn.
	Korein TU heeft samen met Korein RISE en RISE international school een VE verbeterplan, zorgplan en een ouderbeleid opgesteld. Zo ook lopen er enkele VE thema’s gelijk. Zowel Korein als de school hebben een voorkeur voor open spel materiaal en stimuleren ontdekkend leren.

Samenwerken met andere organisaties

Onze vestiging werkt samen met:

- **Logopedie:** Als wij denken dat een kind logopedie kan gebruiken, vanwege bijvoorbeeld uitspraak of stagnatie van taal zullen wij dit terugkoppelen aan ouders. Ouders (of wij) bespreken dit dan met het consultatiebureau voor een doorverwijzing naar de logopedist. De logopedist is op vrijdag aanwezig op Rise school.
- **Consultatiebureau/GGD:** Aangezien onze kinderen uit verschillende gemeentes komen hebben we indien nodig ook contact met desbetreffend consultatiebureau Als er iets is wat wij willen delen met deze contactpersoon vragen we eerst goedkeuring aan ouders. Dit kan bijvoorbeeld gaan over een kind waarvan wij denken dat een VE-indicatie goed zou zijn voor de ontwikkeling.
- **Kentalis,** Audiologisch centrum, Libra wanneer hiervoor een doorverwijzing wordt gegeven. Als deze instanties in worden geschakeld, zorgen we dat we op de hoogte gehouden worden.
- **Onderwijs:** Hierboven is de samenwerking met de basisschool al beschreven.
- **Bibliotheek:** De mediacoach van de bibliotheek heeft regelmatig contact met de voorlees coördinator, ve coördinator en de locatiemanager. Zij helpt mee aan de invulling van de ouderbijeenkomsten en kijkt naar

het aanbod op locatie. Ook is zij is continu op zoek naar hoe wij de ouders en kinderen op een andere manier thuis kunnen bereiken om zo nog meer taalaanbod te creëren in de thuissituatie.

In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal, buitenruimte, [duidelijkheid voor ieder kind](#).

Indeling van de ruimte

Onze vestiging heeft een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat open ruimte en hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. Voor de baby's is er bijvoorbeeld een plek voor rammelaars, een ruimte om te draaien of te kruipen, en een zachte plek. Voor dreumesen is er bijvoorbeeld een plek om speelgoed vooruit te duwen, of om alles wat in huis gebeurt na te spelen. Dankzij de gevarieerde hoeken en plekken kunnen dreumesen en peuters hun eigen keuzes maken. Waar wil ik gaan spelen? Wat zal ik daar spelen? Met wie wil ik spelen? [In de VE hebben we voor de peuters hoeken of plekken voor beeldend bezig zijn \(knutselplek\), bouwen \(bouwhoek\), doen alsof \(huishoek\), fantasiespel met auto's, treinen, dieren, blokjes \(ministad of wereldstad\), plaatjes kijken en lezen \(leeshoek\), puzzels en spelletjes \(spelletjestafel\) en vaak ook een thematafel of -hoek.](#)

De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor duidelijkheid en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en spelen in kleine groepjes en om met z'n allen te zingen. Elk kind heeft iets eigens in de ruimte, zoals een eigen vakje, kapstok, stoel of foto.

De verdeling van de speelhoeken en -ruimtes past bij de leeftijdsgroep van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen voor in de speelruimtes. Alle kinderen kunnen in de hoeken iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – zoals pollepels, mutsen of een vaatdoekje – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders is het handig om snel een goed overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. Ook daar reserveren we een plek voor.

Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. We leggen de nadruk op bewegen en motoriek. Buiten kunnen kinderen rennen, met de bal spelen, fietsen, met zand spelen en van alles in de natuur ontdekken. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We zorgen voor een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we buiten zijn.

Duidelijkheid voor ieder kind

Een rijke uitdagende omgeving houdt in dat de indeling ook geschikt is voor kinderen die aan het wennen zijn of het Nederlands nog moeten leren. De indeling spreekt daarom grotendeels voor zich – zonder dat er mondelinge uitleg nodig is. Kinderen kunnen rustig en geconcentreerd spelen. Dankzij labels begrijpen ze waar de hoeken voor staan en wat er in de hoeken te vinden is. Er is voldoende spelmateriaal dat kinderen zonder woorden kunnen gebruiken, en speelgoed dat makkelijk uit te leggen is door iets voor te doen. Vanuit ons programma passen we de speelhoeken regelmatig aan, zodat ze passen bij de thema's of het spel. Bijvoorbeeld met andere materialen in de huishoek, andere puzzels, boeken of auto's.

Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: een vast maar flexibel dagritme, overgangen in het dagritme, belangrijke onderdelen in het dagritme, [een begrijpelijke dagindeling voor ieder kind](#).

Een vast maar flexibel dagritme

Een dagritme of dagindeling is een vaste volgorde van dagelijkse gebeurtenissen. De dag is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Elke dag hebben ze bijvoorbeeld de ruimte om vrij te spelen. Het vrij spelen wordt afgewisseld met begeleide of geleide activiteiten/spelimpulsen. Bij vrij spelen ligt het initiatief geheel bij het kind, bij een begeleide activiteit/spelimpuls doen pedagogisch medewerkers met het kind mee, en bij geleide activiteiten/spelimpulsen ligt het initiatief bij ons. Met het dagritme zorgen we voor een balans tussen herhalen en nieuwe ervaringen opdoen. Bij de geleide activiteiten letten we op een goede afwisseling tussen de ontwikkelingsgebieden. En we blijven kinderen de ruimte bieden voor eigen initiatieven.

Onze globale dagindeling ziet er zo uit:

07:30 – 09:00 Brengmoment – vrijspel
09:30 – 10:00 Fruitmoment
10:00 – 10:15 Verschoonmoment
10:15 – 11:15 Buitenspelen en/of (VE) activiteit
11:30 – 12:30 Lunch
13:00 – 15:00 Slaaptijd
15:30 – 16:00 Eetmoment/Soep
16:00 – 17:00 Vrij spel / snack
17:00 – 18:30 Ophalen kinderen

Baby's en dreumesen

Het dagritme voor de jongste baby's is in de eerste maanden individueel. Ze groeien geleidelijk toe naar het groepsdagritme. Vaak geldt ook voor dreumesen nog dat het dagritme per kind een beetje wordt aangepast (een kind zit bijvoorbeeld iets korter in de kring, gaat iets eerder slapen, of gaat van tafel als het klaar is met eten).

Overgangen in het dagritme

Overgangen van het ene naar het andere onderdeel zijn snel prikkelrijk voor kinderen. Om overgangen soepel te laten verlopen, gebruiken we aantrekkelijke rituelen. Daardoor blijven de kinderen betrokken bezig en behouden de pedagogisch professionals het overzicht. Elke overgang vraagt een eigen ritueel en vorm van samenwerken.

Belangrijke onderdelen in het dagritme

De hele dag zijn er kansen om met kinderen in gesprek te gaan, met ze te spelen, samen te genieten en de ontwikkeling te ondersteunen en stimuleren. Vaak doen ontwikkelkansen zich spontaan voor. Die kansen grijpen we terwijl we naar de kinderen kijken, aansluiten bij hun spel en met ze praten. We creëren ook zelf kansen door bewust activiteiten of spelimpulsen aan te bieden. Natuurlijk blijven we ook tijdens die geplande momenten goed kijken,

aansluiten en praten met de kinderen. Op die manier doen zich ontwikkelkansen voor tijdens alle onderdelen van ons dagritme. Hieronder volgt een korte uitleg over de belangrijkste onderdelen.

Vrij spel

Tijdens vrij spel kiezen de kinderen zelf waarmee, waar en met wie ze aan de slag gaan. Waar nodig verhogen de pedagogisch professionals de betrokkenheid, lokken ze een volgende ontwikkelingsstap uit, of helpen ze bij het kiezen. Gedurende de ochtend en middag is er genoeg ruimte om vrij te spelen.

Grote groep

De term 'grote groep' staat voor de momenten dat onze pedagogisch professionals samen met alle kinderen bewust gezamenlijkheid creëren. Bijvoorbeeld door samen te zingen, verhalen te vertellen, feestjes te vieren of rituelen uit te voeren. Daardoor groeit het gevoel dat we een groep zijn, bij elkaar horen en van elkaars gezelschap genieten. Tijdens de gezamenlijke activiteit blijft er ruimte voor eigen initiatieven van kinderen. Elke dag is er een moment voor de 'grote groep'.

Kleine groep

De term 'kleine groep' staat voor de momenten dat onze pedagogisch professionals bewust met een kleine groep kinderen een activiteit doen, een spelimpuls uitlokken of samenwerken. Tijdens een kleine groepsactiviteit is er veel ruimte om in te gaan op initiatieven van kinderen en om die met elkaar te delen. Pedagogisch professionals stellen de kleine groepjes regelmatig doelgericht samen. Een groepje bestaat dan bijvoorbeeld uit de oudste of de jongste kinderen, of uit kinderen die aan de slag gaan met taalontwikkeling. Soms doen alle kinderen dezelfde activiteit, in wisselende kleine groepjes. In de 'kleine groep' is er veel ruimte voor uitwisseling en aandacht voor alle kinderen. Elke dag zijn er kleine groepen waarin kinderen spelen en ontdekken. [Als het mogelijk is, komen VE-peuters minimaal één keer per dag aan de beurt – in ieder geval minimaal een paar keer per week.](#)

Eten en drinken

Elke ochtend of middag zijn er groepsmomenten waarop de kinderen samen eten en drinken. De pedagogisch professionals zorgen voor een veilig, gezellig en rustig moment. We zien de eetmomenten als een belangrijke sociale activiteit en vinden sfeer en een gezellige aankleding belangrijk. De pedagogisch professionals laten kinderen kennismaken met een gevarieerd aanbod aan smaken en texturen. Dit doen zij ontwikkelingsadequaat en in overleg met ouders. Benieuwd naar ons voedingsbeleid? Dit ligt ter inzage op onze vestiging.

Verzorgingsmoment

Verzorgingsmomenten zijn regelmatig terugkerende momenten, vaak een-op-een. Pedagogisch professionals zorgen voor aandachtige, respectvolle en rustige momenten.

Slapen

Slapen is een moment om tot rust te komen en weer op te laden. De pedagogisch professionals houden, in overleg met ouders, rekening met het slaapritme en de slaapbehoefte van kinderen.

Het slaapritme van de jongste baby's is in de eerste maanden nog individueel. Ze groeien geleidelijk toe naar het slaapritme van de groep. Het ene kind heeft meer moeite met in slaap komen dan het andere. Om de overgang naar het slaapmoment soepel te laten verlopen, gebruiken de pedagogisch professionals herkenbare rituelen. Naarmate kinderen dit kunnen, doen zij steeds meer zelf zoals omkleden, knuffeldoek pakken, in bed gaan liggen, enzovoort. Benieuwd naar ons protocol veilig slapen? Dit ligt ter inzage op onze vestiging.

Buitenspelen

Bewegen en buiten zijn is heel belangrijk voor kinderen. Buiten kunnen ze veel ervaringen opdoen. Wij laten de kinderen elke dag buitenspelen.

Een begrijpelijke dagindeling voor ieder kind

Voorspelbaarheid is voor alle kinderen belangrijk, maar vooral voor kinderen die aan het wennen zijn of de Nederlandse taal nog niet goed begrijpen. Met een heldere dagindeling weten ze snel wat er wordt verwacht. Pedagogisch professionals maken de dagindeling begrijpelijk met weinig woorden. Ze gebruiken bijvoorbeeld rituelen, zoals liedjes zingen bij het naar buiten gaan, het opruimen of het begroeten. Daarnaast gebruiken ze dagritmekaarten met pictogrammen van de dagindeling.

Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen en zich bij ons kunnen ontwikkelen.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groepssfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen, betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag van pedagogisch professionals en thematisch werken. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijds)groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Kinderen zijn volop in ontwikkeling. Op jonge leeftijd zijn ze nog aan het ontdekken wat het effect is van hun gedrag, wat wel en niet werkt, en wat sociaal geaccepteerd is. In deze belangrijke fase spelen pedagogisch professionals een cruciale rol. We begeleiden kinderen in hun groei en helpen hen begrijpen hoe ze met zichzelf, anderen en hun

omgeving kunnen omgaan. Voor kinderen is het essentieel dat ze zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn – met al hun emoties, gedachten en gedragingen. Dit geldt ook op momenten dat ze boos zijn, druk gedrag vertonen of zich juist terugtrekken. We benaderen elk kind met de overtuiging dat er altijd een bedoeling achter hun gedrag zit. Ook als dat gedrag op het eerste gezicht niet effectief of gewenst lijkt, proberen we te begrijpen wat het kind ons wil vertellen. Ongewenst gedrag kan vele oorzaken hebben. Soms weet een kind simpelweg niet dat iets niet mag. In andere gevallen is het kind van slag door een gebeurtenis, heeft het meer uitdaging nodig, of is het temperamentvol van aard. Ook kan het gedrag passen bij een bepaalde ontwikkelingsfase. In dat geval zien we het als een noodzakelijke stap in het proces waarin het kind leert omgaan met algemeen aanvaarde waarden en normen. Om kinderen hierin op een zorgvuldige en consistente manier te begeleiden, hebben we afspraken vastgelegd in het protocol 'Grensoverschrijdend gedrag vanuit kinderen'. Dit protocol beschrijft hoe wij als team omgaan met gedrag dat de grenzen van anderen of henzelf overschrijdt, en hoe we kinderen helpen om hiervan te leren. Het protocol ligt ter inzage op onze vestiging en is voor iedereen toegankelijk.

Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het over de taal die pedagogisch professionals gebruiken als ze kinderen begeleiden én over de manier waarop we taalvaardigheid van kinderen stimuleren. Belangrijk bij praten en uitleggen is dat kinderen de ruimte krijgen voor echte (non-)verbale gesprekken, waarbij we het kind volgen en een rijke (non-)verbale omgeving zijn. Want kinderen leren taal door wat ze in hun omgeving horen.

Bij het praten en uitleggen sluiten we aan op de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We passen ons tempo aan en bouwen onze uitleg logisch op, zodat kinderen de uitleg zo goed mogelijk begrijpen. Voor de kleinsten en voor anderstalige kinderen gebruiken we ter ondersteuning gebaren, mimiek, visualisaties (bijvoorbeeld dagritmekaarten), rituelen (bijvoorbeeld een vast liedje bij een overgangsmoment) en concrete materialen. Voor de wat oudere of meertalige kinderen gebruiken we steeds langere zinnen en meer gevarieerde woorden.

Contactinitiatieven

Alle kinderen zoeken regelmatig contact met (non-)verbale gedragingen. Die grote en kleine signalen vangen we zo vaak mogelijk op, zodat kinderen zelfvertrouwen en vertrouwen in anderen krijgen. Door kinderen vaker te zien, leren we hun contactinitiatieven kennen. Ook pedagogisch professionals nemen initiatieven tot contact. We vragen bijvoorbeeld aandacht voor een activiteit/spelimpuls of gebeurtenis, we betrekken de kinderen daarbij, of we beginnen gewoon een gezellig praatje.

Gesprekken

De balans tussen een-op-eengesprekken, kleine groepsgesprekken en gesprekken met de hele groep laten we aansluiten op de leeftijd. De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepssituaties. Soms bouwen we gesprekken uit en doen we een beroep op het denkvermogen van kinderen. In een groepssituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. Wordt het gesprek afgesloten, dan laten we dat duidelijk weten. Ook kinderen geven (non-)verbaal aan wanneer het contact voor hen is afgelopen. Het is belangrijk voor kinderen dat wij dat zichtbaar opmerken.

Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid 'Ontwikkeling stimuleren' zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Kinderen zijn van zichzelf al nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, maar we stimuleren hun spelenderwijze ontwikkeling ook gericht. Daardoor kunnen ze extra stappen zetten en doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij

hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. In allerlei spelsituaties en activiteiten zien we volop didactische mogelijkheden. Per kind en per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, nieuwe materialen aanreiken bij een vertrouwd spel, een nieuw idee inbrengen bij een bestaand spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, het spel voordoen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

Voor kinderen met een VE-indicatie verplicht de wet ons om minimaal vier ontwikkelingsgebieden bewust aan te bieden. Vanuit onze visie, het pedagogisch kompas, doen we meer: alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. Hoe we deze ontwikkelingsgebieden stimuleren staat beschreven in bijlage 1. In dit hoofdstuk leggen we extra nadruk op de taalstimulering – als onderdeel van de interactievaardigheid 'Ontwikkeling stimuleren'. Want alle kinderen hebben taal nodig om stappen te kunnen zetten in alle andere ontwikkelingsgebieden.

Een kind moet zich veilig en op zijn gemak voelen, voordat de taalstimulering vanuit VE begint. Daarnaast moet het kind ontdekken dat praten leuk is. Is een kind nog niet gewend? Dan zoeken we vaak contact, al is het maar even. We gaan bijvoorbeeld in op wat we denken dat het kind bedoelt, we spelen non-verbale vraag- en antwoordspelletjes of we laten gezellige praat situaties met andere kinderen zien. Is een kind gewend? Dan start de actieve taalverwerving. We zorgen voor ruimte om te oefenen en een goed taalaanbod.

Ruimte om te oefenen: als kinderen taal horen, gaan ze zelf actief patronen zoeken en regels ontdekken. Ieder kind heeft een eigen aanpak. Het ene kind praat veel, het andere luistert meer. Het ene kind zoekt patronen in de taal, het andere let eerst op de klanken. We begeleiden kinderen tijdens hun spel en de gebruikelijke activiteiten. In die situaties pikken ze nieuwe woorden op en leren ze betekenissen te begrijpen. In gesprek met kinderen die het Nederlands nog moeten leren, leggen we altijd de nadruk op wat het kind bedoelt, oftewel wat het ons wil zeggen. We corrigeren het oefen-taalgebruik niet, maar geven wel in correcte zinnen antwoord. Zo kan het kind als vanzelf weer verder oefenen en blijft het plezier van het contact voorop staan.

Taalaanbod: we onderscheiden vier fasen vanaf het moment dat het kind zich op zijn gemak voelt en praten als leuk ervaart. Wenttaal, redzaamheidstaal, omgangstaal en leertaal. De woordenschat ontwikkelt zich door de fasen heen. In alle fasen is goede (non-)verbale interactie belangrijk, maar in iedere fase hebben kinderen andere (non-)verbale behoeften.

Eerste fase, wenttaal: het begrijpen van de Nederlandse taal komt op gang, maar het kind spreekt het nog niet. In de wenfase bieden we een goed passend taalaanbod, zodat het begrip van het kind kan groeien. Dat doen we bijvoorbeeld door taal aan bewegen te koppelen, door steeds dezelfde zin te gebruiken als er een vast ritueel begint, en door vooral met de eerste basiswoorden te spreken. De nadruk ligt op woorden die het kind nodig heeft om zich snel op zijn gemak te voelen. In deze fase lokken we het kind niet bewust uit om al Nederlands te spreken.

Tweede fase, redzaamheidstaal: het kind begrijpt het Nederlands redelijk en het spreken is op gang gekomen. De kinderen kunnen alledaagse voorwerpen en hun eigen behoeften eenvoudig benoemen. In deze fase blijft een goed passend taalaanbod het belangrijkste. Woorden blijven zoveel mogelijk gekoppeld aan dagelijkse situaties. Daarnaast proberen we het kind uit te lokken om actief wat Nederlands te spreken. We proberen kinderen zich zekerder te laten voelen in hun initiatieven tot Nederlandstalig contact.

Derde fase, omgangstaal: het kind spreekt al redelijk Nederlands. Het gebruikt korte zinnen en kan gebeurtenissen in het heden en nabije verleden benoemen. In deze fase voeren we kleine gesprekjes. Daarin verrijken we het

taalgebruik van het kind met ons taalaanbod. In deze en de volgende fase beginnen de kinderen regelmatig zelf met de interactie in het Nederlands. Bij de woordenschat letten we op de woorden die nodig zijn om mee te doen in de groep.

Vierde fase, leertaal: het kind kan praten over dingen die niet op het moment zelf aanwezig zijn, kan een verhaaltje bedenken, kan verbanden beschrijven en zich verplaatsen in de gedachten of gevoelens van een ander. Kinderen hebben in deze fase behoefte aan verbreding en verdieping van de woordenschat. Veel peuters die het Nederlands als tweede taal leren, bereiken de vierde fase in het Nederlands niet voordat ze naar school gaan.

Wij maken voor het uitbreiden van de woordenschat gebruik van:

Wij bieden gerichte begeleiding voor de NT-2 kinderen om de eerste 50 woorden bij de absolute beginners en de eerste 200 woorden bij de beginners in de Nederlandse taal te leren. Dit zodat de kinderen zelfredzaam worden in de groep en kunnen communiceren met hun groepsgenoten en volwassenen. Bij de eerste 50 woorden voor de absolute beginner hebben wij een boekje met werkelijkheidsnabije foto's van de woorden. Zo ondersteunen wij de taal met beeldend fotomateriaal. Ook wordt er bij de Korein TU/e gebruik gemaakt van dagritmekaarten. We volgen en houden middels de formulieren (SLO doelen en betrokkenheid van de kinderen per activiteit) de ontwikkeling van de kinderen in de gaten.

Elk VE-kind heeft een eigen NT2 woordlijst. We beginnen met de 1^e lijst met de eerste 50 woorden, de 2^e lijst zijn de 200 woorden, als de kinderen de eerste 200 woorden beheersen kunnen we doorgaan naar de 1000 woorden en voor de VE-kinderen die een half jaar voorlopen bieden verdiepingswoorden aan.

Op deze formulieren registeren we hoe de taal ontwikkelt bij de kinderen en hoe hoog de betrokkenheid is bij de activiteit. Hier schrijven we ook op of de activiteit herhaalt moet worden, vereenvoudigd moet worden of dat we een volgend spelimpuls gaan toevoegen.

Bij de intake en jaargesprekken wordt aan de ouders uitgelegd hoe ons taalaanbod eruitziet. We geven helderheid aan de ouders wat ze van ons kunnen verwachten en we leggen uit wat wij van de ouders verwachten wat ze thuis kunnen doen. De kinderen met een VE-indicatie zijn 1 dagdeel van 5.5 uur gedurende het hele jaar aanwezig met daarnaast 3 contactmomenten per week, dus wij verwachten ook dat het kind dan komt. Is het kind niet afgemeld dan nemen wij contact op met de ouders en vragen naar de afwezigheid.

Wij gebruiken praatplaten en woordkaarten bij de thema's. Op het Ve bord in de gang delen we met de ouders de woorden waar we tijdens het thema extra aandacht aan besteden.

Ook zijn de woorden te vinden in ons spel en materialen aanbod in de groep.

Op de thema kast staan voorwerpen gericht op het thema om interactie uit te lokken.

Via het ouderportaal delen we foto's van de activiteiten met ouders zodat zij thuis een gesprek met het kind hierover kunnen aangaan. Dat dit gesprek in de thuistaal wordt gehouden is geen bezwaar, zolang dan ook de woordenschat wordt uitgebreid.

Hoe bieden wij de woorden spelenderwijs aan :

Nieuwe woorden proberen we op verschillende manieren aan te bieden zodat kinderen ze eigen kunnen maken. Door veelvuldig de woorden te spreken tijdens een interactie met het kind, materialen toe te voegen, boeken met dezelfde woorden te lezen, liedjes te zingen, meespelen en gerichte activiteiten te doen zal een kind de nieuwe woorden meerdere keren tijdens een bepaalde periode horen.

Door dit te herhalen en interactie uit te lokken bij het kind zal het zijn woordenschat vergroten.

Bij de peutergroepen werken we met nieuwe formulieren waarin het groepsplan en de themaplanning zijn gecombineerd. In deze formulieren staan er elke week 5 woorden centraal die te maken hebben met het thema. Deze 5 woorden zijn ook terug te vinden in de ruimte, door het voorwerp aanwezig te hebben of door gebruik te maken van een afbeelding. Deze 5 woorden worden ook zichtbaar gemaakt en aangeboden aan ouders op het VE bord in de gang zodat ouders hier thuis mee kunnen gaan oefenen.

Hier gaan we dus op focussen om per week de woordenschat met 5 woorden te vergroten. Hierbij scannen we de woorden uit Uk en Puk om te kijken wat aansluit bij de belevingswereld en het niveau van de kinderen,

We stimuleren ouders al bij de intake lid te worden van de bibliotheek. Samen met de mediacoach hebben we extra aandacht voor taalontwikkeling en stimuleren we voorlezen en leesplezier, ook al vanaf de babytijd.

Via de bibliotheek doen we mee aan "Van alle talen thuis". Hierdoor hebben we dan ook een boekencollectie bestaande uit verschillende talen om ouders nog meer te stimuleren tot lezen

Begeleiden van onderlinge interacties

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groepssfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang [en het Besluit basisvoorwaarden voorschoolse educatie](#).

Extra opvang afnemen

Ouders hebben bij ons de mogelijkheid voor het afnemen van extra opvang.

Kinderen komen meestal op vaste dagen naar de dagopvang. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit. Soms kan het voorkomen dat ouders extra opvang nodig hebben. Het toekennen van extra opvang is afhankelijk van hoeveel plaats er is op de groep. Extra opvang vraagt een ouder aan via het ouderportaal.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per vestiging vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coaching uren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

[Het wettelijk kader voorschoolse educatie vraagt een extra inzet van pedagogisch beleidsmedewerkers. Het betreft tien uur per VE-geïndiceerd kind. Die uren worden direct ingezet op de vestiging, voor coaching van medewerkers of voor pedagogische of VE-beleidsontwikkeling.](#)

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari.

Vormgeving pedagogische beleidsvoornemens	De vestigingsmanager van Korein TU heeft <u>50 uur per jaar</u> beschikbaar. In deze tijd wordt vormgegeven aan het ontwerpen, implementeren en het (faciliteren van) de uitvoering van het pedagogische beleid en werkplan. Hier onder vallen de volgende activiteiten:	
	<i>Het schrijven van het pedagogisch werkplan per locatie</i>	<i>5 uur voor dagopvang</i>
	<i>Het bespreken van het pedagogisch werkplan en het pedagogisch beleid met het team (evalueren en nieuwe doelen stellen) en de oudercommissie</i>	<i>2 uur bij team dagopvang 2 uur OC</i>
	<i>Afstemming met de pedagogisch coach over de pedagogische- en coaching doelen 2024</i>	<i>2 uur</i>

	<i>Het bijwonen het Thema- overleg voor leidinggevendenden over pedagogische thema's</i>	<i>2 uur</i>
	<i>Het voeren van Teamoverleg; gemiddeld 46 overleggen waarin onderwerpen gerelateerd aan het pedagogisch beleid besproken worden.</i>	<i>6 uur</i>
	<i>Het voeren van overleg met de oudercommissie</i>	<i>4 uur</i>
	<i>Het ontwikkelen en implementeren van hulpmiddelen voor het team; presentaties, implementeren van aangekochte of centraal ontwikkelde materialen, ondersteunen van ontwerp van binnen- en buiteninrichting en de vertaling naar investeringen</i>	<i>10 uur</i>
	<i>Spelimpuls inventariseren, afstemmen en bestellen</i>	<i>2 uur</i>
	<i>De vertaling van de locatiedoelen naar scholingsbehoefte/scholingsplan</i>	<i>2 uur</i>
	<i>SPIL plannen bespreken en updaten samen met SPIL partner</i>	<i>2 uur</i>
	<i>Deelnemen aan de Klankbordgroep Pedagogiek en kwaliteit of zitting nemen in een subgroep voor de uitwerking van een pedagogisch onderdeel</i>	<i>2 uur</i>
	<i>Het voeren van gesprekken met ped coach over bevindingen en voortgang PIB elke 6 wk</i>	<i>3 uur</i>
	<i>Overleg met samenwerkingspartners over de doorgaande lijn (IKC ontwikkeling, pedagogisch klimaat, warme overdracht)</i>	<i>4 uur</i>
	<i>VE verbeterplan en SPIL zorgjaarplan bespreken/evalueren en updaten samen met SPIL partner</i>	<i>1 uur</i>
Vormgeving coaching van medewerkers	<i>Per FTE is er minimaal 10 uur coaching voor de pm per jaar.</i> <i>Bij Korein TU is er op peildatum 1-1-2026 15,9 FTE</i> <i>Berekening uren:</i> <i>10 uur x 15,9 FTE= 159 uur coaching per jaar van PC (pedagogisch coach)</i> In 2026 zal de pedagogisch coach ook de kwaliteitsmonitor afnemen op de 5 thema's (Pedagogiek in Beeld). Na observatie zal er een overleg moment met de pedagogisch professionals ingepland worden om het geobserveerde met elkaar te bespreken. Pedagogisch proces met pedagogisch coach bij teams: <i>o Pedagogisch coach komt op vraag van medewerkers of komt spontaan op locatie.</i> <i>o Bijstellen in groepsoverleg en nieuw focusdoel beschrijven</i>	

	<i>o PC of vestigingsmanager vult in het overzicht "Formulier overzicht jaarlijkse coaching en opleiding Korein TU " de voortgang van de pedagogische focusdoelen en ontwikkelingen</i>
Vormgeving van de verhoging kwaliteit van de voorschoolse educatie	Aantal kinderen op peildatum 1 januari 2026 : 4 VE kinderen 4 kinderen x 10 = 40 VE coachings uren per jaar Wekelijks ong 1 uur VE coaching gedurende 52 schoolweken De pedagogisch coach coacht de pm on the job. Daarnaast is de pedagogisch coach nauw betrokken bij het borgen van het beredeneerd aanbod (werkwijze PDCA cyclus) en het implementeren van de kwaliteitsmonitor Pedagogiek in Beeld (PiB)

Coaches verdelen hun uren over bijvoorbeeld werkoverleg, kind-besprekingen, inspiratiebijeenkomsten, samen formuleren van pedagogische doelen, evaluatie van pedagogische doelen en coaching on the job met teams. Coaches en managers streven gezamenlijk naar een zo efficiënt mogelijke inzet.

VE-opleidingsplan en coaching plan

Pedagogisch professionals moeten hun VE-kennis en -vaardigheden jaarlijks onderhouden. We stellen ieder jaar een opleidingsplan en coaching plan op en voeren dat uit. Na afloop evalueren we het plan, de uitvoering en de behaalde doelstellingen. Het gaat om de volgende onderwerpen:

- Werken met programma's voor voorschoolse educatie.
- De ontwikkeling stimuleren van het jonge kind, in het bijzonder op de gebieden van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- De ontwikkeling volgen van peuters en het aanbod van voorschoolse educatie daarop afstemmen.
- Ouders betrekken bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen.
- De voorschoolse educatie inhoudelijk laten aansluiten op de vroegschoolse educatie vanaf 4 jaar én zorgdragen voor een zorgvuldige overgang van voorschoolse naar vroegschoolse educatie.

960 VE-uren verdelen in de periode van 2½ tot 4 jaar

Onderstaande tabellen laten zien hoe we de 960 VE-uren op onze vestiging verdelen over de dagen en weken. Het VE-aanbod omvat niet meer dan 6 uur per dag.

Op onze dagopvanggroep(en) hebben wij op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag een VE-aanbod. Een peuter met VE-indicatie neemt deel aan het VE-aanbod op de volgende manier:

Aantal weken per jaar dat het kind een VE-aanbod wordt aangeboden	Tijdstip waarop het VE-aanbod aan het kind wordt aangeboden	Aantal dagen per week dat het kind met een VE-indicatie minimaal het VE-aanbod bij ons volgt	Aantal uren VE-aanbod per week dat een kind met VE indicatie minimaal bij ons volgt
---	---	--	---

52	7:30 – 13:00	3 dagen	16,5 uur
----	--------------	---------	----------

VVE VERWERKINGSTIJD PEDAGOGISCH PROFESSIONALS KOREIN TU 2026

Taak	Tijd	Wie
Themaplanning overleg	1x per jaar	2 pmers babygroep en 2 pmers peutergroep
Intake	per kind met extra informatie over ve	pm peutergroepen
elke week 4 uur		pm peutergroepen
themaplanning (n.a.v evaluatie vorige thema)kijk groep rapportage en ouderbrief , thuisactiviteiten, woordenlijst, inrichting voorbereide speelleeromgeving	2 uur halverwege lopend thema	2 pm
tussenevaluatie thema		
Warme overdracht met school	Zodra een kind 3jr, 8 mnd is warme overdracht naar school door mentor	Pm en IB school / Leerkrachten kleuterklassen
Observatie KIJK en registratie	3 uur per week (1,5 uur per groep per week)	Alle peuter pm
Beheerder KIJK	1 uur per kwartaal	2 pm
Groepsoverleg /kindbespreking VE	1x per 6 weken 2 uur	Alle peuter pm , VM en PC
Groepsrapportage	Voorafgaand elke thema	Alle peuter pm
VVE netwerkoeverleg met salto	2x per jaar, 3 uur per keer	VM en VE coordinator, pm
oudergesprekken	Jaargesprekken en op maat Ve kinderen	Pm peutergroepen
groepsplan	2 x per jaar	2 pm
ondersteuning VVE pm door pedagogisch coach	Op maat in uren Ve coaching	PC pm en VM
Deskundigheidsbevordering VVE	Jaarlijks op maat	Alle pm peutergroepen
Extra VE ondersteuning	Indien mogelijk alle ochtenden	Pm
Extra overleg rondom VE	Op maat	pm

Ons VE-programma

Het VE-programma geeft ons inspiratie en houvast bij het vormgeven van ons VE-beleid. We gebruiken het programma om de ontwikkeling van kinderen gestructureerd en samenhangend te stimuleren.

Onze vestiging werkt met:

Uk en Puk

Uk en Puk

Bij Uk en Puk is de pop Puk erg belangrijk. Hij woont bij ons in de opvang en is daar aanwezig bij alles wat de kinderen ervaren. Pop Puk helpt mee bij het bieden van emotionele veiligheid, maar ook bij het uitnodigen van kinderen om nieuwe dingen te ontdekken. Via pop Puk en de tien thema's die de methode concreet heeft beschreven, sluiten wij goed aan bij de beleavingswereld van kinderen. Dat doen wij met onze rijke, uitdagende speelomgeving, onze dagindeling met vrij spel en met activiteiten en spelimpulsen met een grote groep, kleine groep en soms individueel. Deze samenwerking van kinderen onderling en met de pedagogisch professional geeft kinderen volop de ruimte om ervaringen om te zetten in ontwikkeling. De pedagogisch professionals vinden in de themaboeken van Uk en Puk mogelijkheden om activiteiten of spelimpulsen bij de kinderen te laten aansluiten. Onze pedagogisch professionals werken bij Uk en Puk graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de website van CED. Uk en Puk is door het NJI erkent als VVE methode (goed onderbouwd).

Thema aanbod:

Bij Korein TU/e wordt er gewerkt met thema's. Er zijn in minimaal 6 thema's ondersteund door de seizoenen en feestdagen, die ieder 4 tot 6 weken in beslag nemen. De thema's worden jaarlijks door de locatie aangedragen en indien nodig aangepast wat er leeft bij de kinderen of de leefomgeving/maatschappij met zich meeneemt. Sluit het de beleavingswereld van de kinderen niet meer aan bij het thema volgens de planning dan wordt het thema, of de verdieping/de uitwerking aangepast.

Minimaal 2 thema's lopen gelijk met school om de doorgaande leerlijn te bevorderen.

Na ieder thema is er een 'witte week' (thema loze week). De kinderen kunnen loskomen van het oude thema en de pedagogisch professionals zijn achter de schermen al aan de slag gegaan voor het volgende thema. In deze witte week wordt er berekend aanbod in de hoeken geboden, los van de geplande thema's.

Binnen de speel-leeromgeving van peutergroep/VE bieden wij spelimpulsen aan waarbij de peuters gezamenlijk of in sub-groepjes van wel- en niet geïndiceerde kinderen kunnen ontwikkelen. Rekening houdend met de initiatieven van de kinderen. De spelimpulsen worden geregistreerd op de thema en weekplanning met de SLO-doelen.

Ook zijn er jaarlijkse activiteiten zoals het voorleesontbijt, de Kinderboekenweek en alle vieringen.

De SLO doelen worden voorafgaande aan het thema bekeken en afgestemd. Welke SLO doelen aan bod komen hangt af van het huidige groepsplan; het niveau van de kinderen, de behoeftes van kinderen en het aanbod.

Onze vestiging werkt met: de VVE Themapanning

Hierbij werken we met thema's. Elk thema duurt ongeveer 6 weken. Na een thema volgt een "witte week". Bij de VVE themaplanning werken we in "stappen":

Stap 1: Verzamelen van de volgende materialen:

- De groepsuitdraai van het kindvolgsysteem dat je gebruikt
- Het ingevulde formulier: evaluatie themaplanning VE' van het vorige thema
- Woordenlijsten
- SLO-doelen voor het jonge kind

Stap 2: We vullen het volgende in:

- naam thema
- de periode waarin aan het thema wordt gewerkt
- voor welke groep deze themaplanning is

Stap 3: Ontwikkelingsdoel laten ervaren:

We voegen minimaal 1 ontwikkelingsdoel toe voor de hele groep (meer mag ook). Hierbij maken we gebruik van SLOdoelen. We kiezen een ontwikkelingsdoel dat extra focus krijgt tijdens het thema. Het gaat om een doel dat goed bij de kinderen in de groep past, omdat ze zich daar verder nog in kunnen ontwikkelen.

Stap 4: Spelimpulsen/ activiteiten bij dit ontwikkelingsdoel(en)

We vullen als eerste het doel in voor de verschillende groepjes dan voegen we de namen van de kinderen toe die via het groepje gaan oefenen met het ontwikkelingsdoel. Per week vullen we de spelimpulsen/ activiteiten in die we gaan uitvoeren rondom het ontwikkelingsdoel. Dit kunnen spelimpulsen/ activiteiten zijn voor:

- een grote groep (vanaf 6 kinderen)
- een kleine groep (2-5 kinderen)

We zorgen voor afwisseling in een grote en kleine groep. Dat betekent dus ook meerdere en verschillende spelimpulsen en activiteiten gedurende de themaperiode. Op deze wijze ervaren kinderen het doel op verschillende manieren, blijft de betrokkenheid hoog en blijft het beter hangen.

Tijdens het thema is het altijd mogelijk om spelimpulsen/ activiteiten toe te voegen of aan te passen. Bijvoorbeeld omdat de betrokkenheid daalt omdat kinderen al aan iets nieuws-meer uitdaging toe zijn, of omdat de spelimpulsen of activiteiten juist te moeilijk zijn.

Stap 5: Spelimpulsen/activiteiten voor individuele kinderen

Een enkele keer zullen we een kind individueel gerichte aandacht op doelen willen geven via een bewust ingezette spelimpuls of activiteit. We gebruiken dit onderdeel wanneer we denken dat een kind baat heeft bij een extra individueel aanbod, maar waarbij we ons niet echt zorgen maken. Wanneer er sprake is van zorg, of ambulante begeleiding wordt er gebruikt gemaakt van een meer individueel plan bijvoorbeeld tutorplan, begeleidingsplan, handelingsplan etc.

Stap 6: Woorden laten ervaren

We hebben 3 groepjes:

Beginner—Basisaanbod--Verdieper

We vullen de namen van de kinderen in bij het juiste groepje. Dan vullen we maximaal 6 woorden per groepje en per week in. Het gaat hierbij om woorden die passen bij het thema en passen bij het niveau van de kinderen.

Stap 7: Pijlers van het pedagogisch kompas

OPVOEDEN DOEN WE SAMEN

We betrekken de ouders bij dit thema op de volgende manieren:

We beschrijven in deze stap hoe we ouders bij het thema betrekken.

IN EEN RIJKE UITDAGENDE OMGEVING

We passen, gedurende het thema, de groepsruimte op de volgende wijze aan:

We beschrijven in deze stap hoe we de groepsruimte aanpassen aan het thema. We denken hierbij aan het verrijken en toevoegen van hoeken met materialen. Het is daarbij belangrijk dat het thema in de ruimte wordt opgebouwd. Dus klein starten en langzaam aan met de kinderen samen verder uitbouwen. Wanneer de betrokkenheid in hoeken, voor materialen of in de buitenruimte zichtbaar afneemt dan is het nodig om de omgeving opnieuw aan te passen (materialen-hoeken weghalen of toevoegen).

ALTIJD IN DIALOOG

Deze stap is optioneel in te vullen. Hier kunnen we invullen aan welke interactievaardigheid extra aandacht besteed wordt gedurende het thema. We beschrijven ook op welke manier we dit concreet gaan doen.

MET RUIMTE VOOR INITIATIEF

Deze stap is optioneel in te vullen. Hier kunnen we invullen op welke wijze extra aandacht besteed wordt aan initiatief/wisseling tussen de pedagogisch professional en kinderen, een herkenbaar en flexibel dagritme of keuzevrijheid van kinderen. We beschrijven ook op welke manier je dit concreet gaat doen.

Korte beschrijving van het programma

Op de vorige pagina staat zeer uitgebreid beschreven wat de VVE themaplanning inhoudt.

Onze VVE themaplanning laat zien dat we met een beredeneerd aanbod werken. Ter inspiratie kunnen we het KIJK-KIESDOE boek gebruiken.

Bij elk thema werken we met SLO doelen en bij elke themaplanning voegen we een evaluatieformulier toe. Daar kunnen we invullen wat goed ging, wat beter kan en wat er nodig is.

Groepsplan:

2x per jaar draaien we groepsregistraties uit in KIJK en aan de hand daarvan stellen we een "groepsplan" op. In het groepsplan staan de volgende punten beschreven:

- Conclusie analyse groepsuitdraai KIJK

- Waar heeft de groep behoefte aan?
- Wat zijn aandachtspunten in de omgang en begeleiding van de kinderen?
- Wat ga ik / gaan we concreet doen?

VE Integratie

Wij vinden het belangrijk dat kinderen uit verschillende sociaal en culturele achtergronden met verschillende ontwikkelingsniveaus samen opgroeien en spelen, zij leren van elkaar. Wij geven dit vorm op de volgende manier:

Mundo en Lupi:

Peutergroep Mundo en Lupi zijn dagopvang groepen met enkele Ve indicatie kinderen. Wij zorgen voor een goede balans in de groep zodat VE kinderen en niet VE kinderen dagelijks met elkaar in contact komen.

Wanneer wij in kleine groepen werken, maken wij bewuste keuzes. Wij kijken of we kinderen samen kunnen voegen die elkaar juist kunnen versterken tijdens een activiteit en dus een verschil in ontwikkelingsniveau hebben. Wij vinden het belangrijk dat kinderen van elkaar kunnen en mogen leren. Dit doen we om de interactie tussen kinderen te stimuleren.

Zo splitsen we de groepen ook vaak bewust in 2'en om zo kinderen bij elkaar te voegen die elkaar kunnen stimuleren. Door de kinderen gericht aanbod te geven en de ruimte te geven door de groepen kleiner te maken, stimuleer je actiever de interactie en het spel.

Het splitsen van groepen gebeurt niet alleen op taalniveau, maar ook op sociaal/emotioneel en cognitief niveau. Een kind wat de taal nog niet machtig is, kan een hoog cognitief niveau hebben en door de juiste stimulerende omgeving te creëren, zal ook de taalontwikkeling zich verder ontwikkelen.

Het buitenspelen is een waardevolle toevoeging om kinderen van elkaar te laten leren. Tijdens het vrije spel, komen de 4 ontwikkeldomeinen volop aan bod. Zo wordt er dan ook voor gekozen om niet altijd met de gehele groep buiten te spelen, maar met een bewust samengestelde kleinere groep.

Tijdens gezamenlijk activiteiten, zoals het buitenspelen en het spelen in de gang spelen de pedagogisch professionals een actieve rol in het verbinden door middel van spel tussen de peuters.

Bij Korein TU/e beheersen de pedagogisch professionals voldoende taalniveau en hebben ze een actieve rol in het bevorderen van de spelbetrokkenheid bij de peuters. Dit is van goede invloed op de taalvaardigheid van het kind. De themaplanningen worden op toerbeurt gemaakt door de pedagogisch professionals van de peutergroep.

Afgestemd op de behoeften van de groep, het individuele kind en wat er leeft onder de kinderen.

Bijzonderheden van onze vestiging en gemeentelijke eisen

BoekStart

BoekStart is een effectief programma om taalontwikkeling en voorlezen in de kinderopvang te professionaliseren. Een vestiging die deelneemt aan BoekStart heeft een goed voorleesklimaat met een actuele collectie dagelijks voorlezen, geschoolde medewerkers en aandacht voor taalzwakkere kinderen. Door deel te nemen aan BoekStart is

de boekencollectie op de vestiging altijd up to date en is het aanbod van prenten- en voorleesboeken zeer ruim. De vestigingsmanager en voorleescoördinator (een geschoolde pedagogisch professional) houden toezicht op de coördinatie van het programma.

Van alle talen thuis:

2 medewerkers van locatie hebben meegedaan aan dit project vanuit de bibliotheek. Inmiddels hebben we op locatie ook een assortiment boeken in verschillende talen om ouders zo nog meer te stimuleren in het lezen met kinderen.

Specifieke VE-eisen in onze gemeente

Deze extra eisen stelt onze gemeente aan VE:

Nr.	Omschrijving	Hersteltermijn
1	De voorschool voldoet aan de wettelijke vereisten.	Zoals vastgelegd in beleidsregels.
2	De voorschool verzorgt VE peuteropvang op vaste momenten waarin kinderen vanaf 2½ jaar in een horizontale groepssamenstelling deelnemen.	2 maanden
3	Het te verzorgen VE aanbod heeft een omvang van acht uur per week voor niet-geïndiceerde peuters en zestien uur voor geïndiceerde peuters gedurende maximaal 40 schoolweken. De acht uur wordt aangeboden op minimaal twee dagen per week en maximaal zes uur per dag, de zestien uur op minimaal drie dagen per week en maximaal zes uur per dag.	1 maand
4	De voorschool hanteert een op het leerlingvolgsysteem van de basisschoolpartner afgestemd kindvolgsysteem.	2 maanden
5	Er worden beredeneerd aantoonbaar* op de individuele ontwikkeling gerichte activiteiten aangeboden, waarbij gewerkt wordt aan de vier ontwikkelingsdomeinen zoals beschreven door SLO (sociaal-emotioneel, taal, rekenen, motoriek).	2 maanden
6	Er worden beredeneerd aantoonbaar* op groepsniveau gerichte activiteiten aangeboden, waarbij gewerkt wordt aan de vier ontwikkelingsdomeinen zoals beschreven door SLO (sociaal-emotioneel, taal, rekenen, motoriek).	2 maanden
7	In het pedagogisch plan is (zo concreet en toetsbaar mogelijk) de wijze waarop integratie van peuters met en zonder indicatie wordt bevorderd (samen leren en spelen) beschreven.	3 maanden

	De voorschool handelt in de praktijk conform de beschreven wijze waarop integratie van peuters met en zonder indicatie wordt bevorderd.		
8	Er is per SPILcentrum een actueel integraal ouderbeleidsplan voorschool/vroegschool. Indien een school niet aan bovenstaande verplichting voldoet, dient door de voorschool aangetoond te worden dat zij - van hun kant - voldoende inzet pleegt om tot een actueel integraal ouderbeleidsplan te komen.	2 maanden	
9	De voorschoolse instelling heeft schriftelijk vastgelegd hoe pedagogische medewerkers met de aanvullend beschikbare voorbereidings- en evaluatietijd (voor- en nawerk) om dienen te gaan en handelen daar ook naar. Uit de schriftelijke vastlegging blijkt dat sprake is van planmatig (Plan-Do-Check-Act), op het verbeteren van de pedagogisch didactische aanpak gericht, handelen.	2 maanden	
10	Het onderwijs is vanuit hun regie- en coördinatiefunctie aangewezen als eerst verantwoordelijke voor de pedagogisch didactische doorgaande lijn tussen voor- en vroegschool ,het bieden van een SPILbrede ondersteuning die wordt gekenmerkt door één kind, één plan, één regisseur Aan coördinatie ligt het Jaarplan SPIL ten grondslag: een van het gemeentelijk beleidskader SPIL afgeleid jaarlijks op te stellen plan over de borging van de doorgaande lijn en de wijze van samenwerken en afstemmen binnen een SPILcentrum, waarin in elk geval de volgende onderdelen aan de orde komen: voor- en vroegschoolse educatie zorgstructuur/zorgjaarplan ouderbetrokkenheid In het jaarplan zijn de doelen SMART weergegeven, inclusief de wijze waarop de voortgang gemeten wordt en een evaluatie van het jaarplan van voorgaand jaar. Ook is er een gezamenlijk ouderbeleidsplan van voor-en (vroeg)school. Dit leidt tot de volgende eis voor een voorschool: Er is sprake van een vastgelegde samenwerking met een SPILcentrum of basisschool. De voorschool kan deze samenwerking aantonen via het jaarplan SPIL. Indien een school niet aan bovenstaande verplichting voldoet, dient door de voorschool aangetoond te worden dat zij - van hun kant - voldoende inzet pleegt om tot deze samenwerking te komen. Een standalone voorschool heeft een samenwerkingsovereenkomst met één of meerdere scholen en beschrijft minimaal de volgende zaken: wijze waarop het VE programma, het kindvolgsysteem en het VE beleid op elkaar aansluiten, wijze waarop een 'warme' overdracht wordt gerealiseerd, wijze waarop tussentijds terugkoppeling kan plaatsvinden, wijze waarop de kwaliteitsmanager van de organisatie deel kan nemen aan specifiek zorgoverleg, de wijze waarop ouders betrokken worden,	2 maanden	

frequentie en wijze waarop de samenwerking geëvalueerd wordt. de wijze waarop aandachtspunten uit inspecties worden afgestemd.
Jaarlijks wordt aantoonbaar gemaakt dat de samenwerking met één of meerdere scholen, wordt geëvalueerd (Plan-Do-Check-Act).

De pedagogisch beleidsmedewerker in de voorschool heeft een erkende VE basistraining succesvol afgerond. Indien de pedagogisch beleidsmedewerker niet een erkende VE basistraining heeft afgerond dan dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan: start met de opleiding binnen 3 maanden na indiensttreding; de opleiding is binnen 2 jaar na start met een positief resultaat afgerond.

2 maanden

Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

De ontwikkelgebieden binnen ons pedagogisch kompas

Binnen onze opvang staan acht ontwikkelingsgebieden centraal. Kinderen ervaren deze gebieden in samenhang, waarbij elk gebied afzonderlijk te onderscheiden is, maar tegelijkertijd beïnvloed wordt door de andere, en zelf ook weer invloed uitoefent op de andere. De onderlinge wisselwerking zorgt voor een rijke evenwichtige ontwikkeling. Met de vier pijlers van het pedagogisch kompas laten wij de kinderen de verschillende ontwikkelingsgebieden ervaren.

1. De sociaal-emotionele ontwikkeling.

De emotionele ontwikkeling van kinderen begint bij het ervaren van veiligheid en welbevinden. Vanuit deze basis ontwikkelen zij vertrouwen in zichzelf en in anderen. Vertrouwen in zichzelf stimuleert nieuwsgierigheid en de wil om te ontdekken en te onderzoeken. Vertrouwen in de ander zorgt ervoor dat kinderen durven te leunen op anderen wanneer dat nodig is en troost en aanmoediging kunnen ontvangen.

De sociale ontwikkeling begint met samenzijn en samen spelen – van naast elkaar spelen, naar met elkaar spelen, tot daadwerkelijk samenwerken binnen het spel. Ze overleggen, geven elkaar de ruimte (beurtwisseling) en vullen elkaar aan. Ze oefenen met het opstellen van gezamenlijke regels, het nakomen van afspraken en het oplossen van conflicten. Tijdens deze interacties ervaren ze verschillende emoties. Hoe voelt het als iets lukt? Hoe is het om te winnen? Maar ook: hoe ga je om met teleurstelling of verlies? Wat doe je als een ander verdrietig of boos is? En hoe kun je daarmee omgaan? Vanuit vertrouwen ontwikkelen zij veerkracht, leren ze omgaan met zichzelf en met anderen en geven ze verder vorm aan hun identiteit.

2. De motorische ontwikkeling

Bij de motorische ontwikkeling gaat het over de grote en de kleine motoriek. Het is het proces waarin kinderen hun lichaam leren coördineren en beheersen, van grote bewegingen tot kleine, precieze handelingen. De grote motoriek ontwikkelt zich van het pakken van je voetje, naar omrollen, kruipen, staan en lopen, een bal rollen, klimmen, fietsen, dansen, voetballen, turnen en rennen. De kleine motoriek richt zich op de kleinere en meer precieze bewegingen. Kinderen oefenen met strepen zetten met een kwast, een autootje laten rijden, een trein aan elkaar koppelen, bouwen met fijne materialen, schrijven, fluiten, puzzelen en rijgen. En ook door ritsen en knopen sluiten, veters strikken, scheuren, knippen, vouwen en tekenen.

3. De taalontwikkeling

De taalontwikkeling begint vanaf het allereerste begin met horen, kijken, lachen en huilen, brabbelen. Vanuit deze eerste communicatie groeit de taalontwikkeling naar luisteren, praten en gesprekken voeren. Kinderen oefenen de hele dag. Leren constant nieuwe woorden. Taal gaat ook over rijmen, verhalen maken, gedichtjes bedenken, en vaardigheden als lezen, schrijven en het begrijpen van steeds ingewikkeldere en abstractere informatie.

Bij taal wordt vaak een onderscheid gemaakt tussen de passieve en actieve taalvaardigheid. Bij de passieve gaat het om het begrijpen van taal: het kunnen volgen van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes. Kinderen leren luisteren met aandacht en betekenis geven aan wat ze horen of zien.

Bij actieve taalvaardigheid gaat het over de beheersing van taal als 'instrument' om iets wat je ervaart, voelt of denkt tot uitdrukking te brengen. Kinderen oefenen met zelf spreken, vragen stellen, meningen geven, verhalen vertellen en informatie delen. Ze leren hoe taal werkt, hoe zinnen zijn opgebouwd en hoe ze hun gedachten kunnen ordenen en overbrengen.

4. De rekenontwikkeling

Ook de rekenontwikkeling begint spelenderwijs. Kinderen ontdekken de wiskundige wereld om zich heen via hun lichaam en zintuigen. Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van $4 \times 12 = 48$. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc.

Rekenen is veelzijdig. Het gaat over sorteren en ordenen (zacht-hard, dik-dun, rood-groen, ruw-zacht etc.) patronen zien en maken (kralenketting, mozaïek), spelen met getallen, ruimte ervaren en ermee bouwen of tekenen, wegen, meten en vergelijken. En het besef van tijd (dagen, weken, seconden, snel-langzaam) en ritme (melodische en ritmische muziek).

5. De creatieve en expressieve ontwikkeling

Deze ontwikkeling begint bij de zintuigen, het waarnemen van smaken, geluiden, muziek, beelden en bewegingen, het voelen van diverse soorten materialen. Kinderen luisteren, kijken en ervaren, en zetten deze indrukken om in eigen expressies. Bij de creatieve en expressieve ontwikkeling ontdekken kinderen hoe ze hun gevoelens, gedachten, ideeën en ervaringen kunnen verbeelden of verklanken. De creatieve en expressieve ontwikkeling is heel gevarieerd: zingen, muziek, bewegen of dansen, tekenen, schilderen, kleien, grafische vormgeving. En ook over het bedenken van creatieve oplossingen, nieuwe verbanden zien, risico's inschatten en fouten te zien als leermogelijkheid. Kinderen experimenteren met klanken, kleuren, ritmes, melodieën, bewegingen, ideeën en leren hoe ze met kleur, lijn, vorm, structuur en ruimte iets kunnen uitdrukken.

6. De morele ontwikkeling

Deze ontwikkeling begint bij het voelen dat je erbij hoort en dat je wordt geliefd en gewaardeerd om wie je bent. Vanuit deze veiligheid en verbondenheid ontwikkelen kinderen een gevoel voor goed en kwaad, en leren ze nadenken over wat mag en niet mag – en waarom. Ze ontdekken dat hun gedrag invloed heeft op anderen. Ze leren verschillen tussen mensen herkennen en respecteren. Als ik mag zijn wie ik ben, mag jij zijn wie jij bent. Stap voor stap ontwikkelt zich het vermogen om zich te verplaatsen in de gevoelens, gedachten en situaties van anderen. Kinderen leren empathie te tonen en verbondenheid te ervaren én te bieden. Kinderen gaan sociale regels en normen begrijpen, zoals eerlijkheid, rechtvaardigheid, verantwoordelijkheid en zorg voor elkaar. Ze oefenen met morele

keuzes, conflicten oplossen, en rekening houden met anderen. Ze merken dat democratisch samenleven vraagt om wederzijds respect en samenwerking. Daarbij ontwikkelen kinderen ideeën over hoe ze naar de wereld en mensen kijken, met wie ze zich identificeren en wat het betekent om een 'goed' mens te zijn.

7. De cognitieve ontwikkeling

Deze ontwikkeling begint bij doen, ervaren en ontdekken. Kinderen leren door zelfstandig en samen met anderen te handelen, te onderzoeken en oplossingen te bedenken, met alles wat ze in hun omgeving tegenkomen. Dit begint bij baby's willekeurig. Gaandeweg (met de kennis en ervaringen die een kind steeds opdoet) wordt dit meer doel- en uiteindelijk resultaatgericht. De nieuwe kennis en vaardigheden worden door jonge kinderen vooral nog vanuit eigen perspectief ervaren. Als kinderen ouder worden breiden de manieren van ontwikkelen en leren zich uit. Hun toenemend denkvermogen zorgt ervoor dat ze niet alles meer hoeven uit te vinden door het zelf te doen. Het denken wordt door de jaren heen steeds logischer en er worden meer verbanden gelegd. Kinderen zoeken steeds meer gericht naar bepaalde kennis en vaardigheden. Daarbij zijn ze steeds beter in staat om zaken vanuit verschillende perspectieven te bekijken.

Ze ontwikkelen steeds meer concrete kennis over mensen, dieren, natuur en techniek, en maken geleidelijk de stap naar het begrijpen van abstracte begrippen en filosofische vragen. Ze raken vertrouwd met de fysische wereld – van een zandkorrel tot een sterrenstelsel – en leren hoe voorwerpen zich gedragen in verschillende situaties. Bijvoorbeeld: wat gebeurt er als je water op papier giet, of hoe een bal zal rollen afhankelijk van de ondergrond en kracht. Kinderen leren ook de effecten van hun handelingen voorspellen. Ze ontdekken hoe dingen werken, hoe ze iets kunnen maken of veranderen, en hoe ze informatie kunnen gebruiken om tot nieuwe inzichten te komen. In deze ontwikkeling speelt ook technologie en digitalisering een steeds grotere rol. Kinderen raken vertrouwd met technische en digitale middelen en toepassingen.

8. Zelfsturing en ondernemingszin

Ook deze ontwikkeling begint bij het willekeurig exploreren van de omgeving. Kinderen proberen uit, ontdekken en ervaren. Gaandeweg leren ze bewust keuzes te maken in hun spel en activiteiten: ze weten wat ze willen, nemen initiatief en zetten stappen om hun doelen te bereiken. Ze ontwikkelen wilskracht en leren doelen stellen, keuzes maken en gericht handelen. Ze bedenken scenario's voor acties, kunnen afstand nemen van een situatie en reflecteren op hun ervaringen. Zo leren van wat goed ging én van wat beter kan. Kinderen leren omgaan met moeilijkheden en obstakels. Ze ontwikkelen doorzettingsvermogen, flexibiliteit en het vermogen om problemen op te lossen. Ze ontdekken dat fouten maken erbij hoort en dat je met creativiteit en doorzettingsvermogen nieuwe oplossingen kunt vinden.

Bijlage 2.

Overzicht formulieren pedagogisch werkplan

De ingevulde formulieren uit deze bijlage zijn een integraal onderdeel van dit pedagogisch werkplan.

- Formulier overzicht beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers
- Formulier akkoordverklaring opvang in een 2^e stamgroep in de dagopvang
- mentorschap staat digitaal in Konnect
- Formulier beschrijving rollen pedagogisch beleidsadviseur, beleidsmedewerker en pedagogisch coach
- Formulier overzicht jaarlijkse coaching en opleiding
- Formulier adviesaanvraag OC pedagogisch werkplan

Bijlage 3.

Begrippenlijst

VE

VE staat voor Voorschoolse Educatie en is onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid. Het doel is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand, ook wel 'doelgroepkinderen' genoemd, beter voor te bereiden op de basisschool.

LRK-nummer

Unieke registratienummer voor iedere kinderopvangvestiging. Dit nummer is opgenomen in het Landelijke Register Kinderopvang.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal kinderen in de groep.

Bijlage 4.

Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016). *Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang*, Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (Nji), *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december, 2014* Utrecht.

Hoex, J., (2010). *Een solide basis voor positief jeugdbeleid*. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016) *Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting)* - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wanningen, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), *Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. Lannoo.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). *Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang*.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016). *Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek*. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). *De NCKO kwaliteitsmonitor*. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012). *De kwaliteitsmonitor BSO*. SWP Amsterdam.

Riksen -Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021)). *Speels, liefdevol en vakkundig*. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend*. Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvolgende benadering*. Bon Stafleu van Loghum, Houten.

